

**'Je moet
de beste
willen zijn.'**

Pag. 4

**Trans-
seksualiteit
kan haantjes
redden**

Pag. 9

**'Te veel
bureau-
cratie bij
hogeschool'**

Pag. 10

WEEKBLAD VOOR WAGENINGEN UR/

2E JAARGANG/ 6 SEPTEMBER 2007

RESOURCE

#02

Pag. 4

FORUM GEDOOPT

COLOFON

Resource, Weekblad voor Wageningen Universiteit en Researchcentrum, is een onafhankelijk weekblad voor personeel en studenten van Wageningen UR en wordt uitgegeven door Cereales Uitgeverij; ISSN 1389-7756.

Redactieadres/ Binnenhaven 1, 6709 PD Wageningen, Postbus 357, 6700 AJ Wageningen, tel. 0317 466666, fax 0317 466667, e-mail resource@cereales.nl; secretariaat Linda Glasmacher en Sandra van den Brink-Vermeulen. Geopend van 8.30 tot 12.30 uur.

Redactie/ Korné Versluis (hoofdredacteur, algemeen nieuws), telefoon 0317 466680, e-mail korne.versluis@cereales.nl;

Lieke de Kwant (eindredactie), telefoon 0317 466685, e-mail liele.de.kwant@cereales.nl;

Yvonne de Hilster (eindredactie, studenten), telefoon 0317 466687, e-mail yvonne.de.hilster@cereales.nl;

Gert van Maanen (landbouw, plant), telefoon 0317 466684, e-mail gert.van.maanen@cereales.nl;

Sara van Otterloo (eindredactie international pages), telefoon 0317 466691, e-mail sara.van.otterloo@cereales.nl;

Amrish Baidjoe (studenten), telefoon 0317 466666, e-mail amrish.baidjoe@cereales.nl;

Jan Braakman (dier), telefoon 0317 466682, e-mail jan.braakman@cereales.nl;

Alexandra Branderhorst (Van Hall Larenstein), telefoon 0317 466669, e-mail alexandra.branderhorst@cereales.nl;

Wim Bras (Van Hall Larenstein), telefoon 0317 466669, e-mail wim.bras@cereales.nl;

Laurien Holtjer (groene ruimte, dier), telefoon 0317 466689, e-mail laurien.holtjer@cereales.nl;

Willem Koert (voeding, biotechnologie), telefoon 0317 466681, e-mail willem.koert@cereales.nl;

Paul Link (internet), telefoon 0317 466690, e-mail paul.link@cereales.nl;

Nicolette Meerstadt (studenten), telefoon 0317 466666, e-mail nicollette.meerstadt@cereales.nl;

Albert Sikkema (Van Hall Larenstein), telefoon 0317 466669, e-mail albert.sikkema@cereales.nl;

Joris Tielens (economie, buitenland), telefoon 0317 466688, e-mail joris.tielens@cereales.nl;

Martin Woestenburg (groene ruimte), telefoon 0317 466682, e-mail martin.woestenburg@cereales.nl.

Landelijk nieuws: Hoger Onderwijs Persbureau (HOP).

Foto's/ Guy Ackermans, Bart de Gouw, Martijn Weterings, BvB, Rita van Biesbergen, Ruben Smit, Hoge Noorden, Jurjen Bersee

Illustraties/ Henk van Ruitenbeek, Guido de Groot

Vormgeving/ Hans Weggen, telefoon 0317 466686, e-mail hans.weggen@cereales.nl. Basisvormgeving/ Office for Design, Loek Kemming

Druk/ Dijkman Offset BV

Directeur Cereales/ Henk Prevaes

Abonnementen/ Studenten van Wageningen Universiteit en personeel van Wageningen UR krijgen Resource gratis;

anderen kunnen zich abonneren voor E52,50, buitenland E122,50 per jaar. Inlichtingen: telefoon 0317 466666.

Advertenties intern/ Onderdelen van Wageningen UR kunnen tegen speciaal tarief adverteren in Resource. Informatie bij het secretariaat.

Kleintjes is de rubriek voor niet-commerciële advertenties. Kosten E5 (studenten en medewerkers E3,50) per 30 woorden.

Advertenties extern/ Van Vliet, bureau voor media-advies, Passage 13, Postbus 20, 2040 AA Zandvoort, telefoon 023 5714745.

Serviceberichten/ Beknopte, zakelijke mededelingen van eenheden van Wageningen UR aan studenten en personeel kunnen gratis in Resource worden geplaatst. Inlichtingen: 0317 466666.

RESOURCE

#02

WEEKBLAD VOOR WAGENINGEN UR/

2E JAARGANG/ 6 SEPTEMBER 2007

FUNCTIONEEL TRUTTIG

Jan Peter Balkenende zucht. Hij kijkt op van zijn notitieblok en spreidt zijn handen.

'Heren', bekennt de premier. 'Ik zit vast op mijn christendemocratische passage.'

'Schuimende stinkpoot', roept Dijkhuizen. 'Dat klinkt serieus.'

'Christendemocratische passage?', vraagt Breukink.

'De moraal die ik als christendemocraat in mijn toespraak stop', verklaart Balkenende.

'Zo van: hou op met dat geleuter en alle neuzen één kant op?', vraagt Dijkhuizen.

Balkenende denkt even na, en schudt weifelend met zijn hoofd. 'Ik zeg liever dingen als: respecteer je medemens en peuter in het openbaar niet in je neus.'

'Iets truttigs', zegt Breukink.

'Feitelijk wel', zegt Balkenende. 'Maar dan wel iets truttigs waarvan we als samenleving beter worden. Je zou ze de kost moeten geven, de mannen die en *plein public* tot metersdiep in hun neusvleugels zitten te graaien.'

'Iets functioneel truttigs', zegt Breukink.

'En nu zit je vast op je functioneel-truttige passage', zegt Dijkhuizen.

'Ik heb wel iets, maar het deugt niet', zegt Balkenende.

'Want wat heb je nu?', vraagt Breukink.

'Ik vertel de studenten dat zesjes en zeventjes niet goed genoeg zijn, maar dat ze achten en negens moeten halen.' Balkenende blikte van het ontstemde gezicht van Dijkhuizen naar Breukink. Als die zijn linkerwenkbrauw optrekt, blikte Balkenende weer naar Dijkhuizen, en van Dijkhuizen naar Breukink, en van Breukink naar Dijkhuizen.

'Ik word een beetje duizelig', zegt de premier.

'Dit is heel, heel erg truttig', zegt Dijkhuizen.

'Vind ik zelf ook', zegt Balkenende snel.

'Maar we verzinnen wel wat beters',

zegt Breukink. 'We hebben nog een half uur.'

Dijkhuizen legt zijn hand geruststellend op de schouder van de premier. 'We komen er wel uit', zegt Dijkhuizen. 'Onder stress zijn wij Wageningers op ons best.'

'Ik ga Martin even halen', zegt Breukink en beent weg.

Willem Koert

Pag. 8

Bange ouders en natuurbeschermers houden kinderen uit de natuur

Pag. 14

'Het huidige gezinsbedrijf is gedoemd te verdwijnen.'

Page 20

Beer and TV instead of late-night studying for students in holiday park

Pag. 23 Homogroep trekt vooral buitenlandse studenten

BOVEN HET MAAI-VELD

Er staan ook Nederlandse schapen op de rode lijst van FAO

UITSTERVENDE LANDBOUWDIEREN

Elke maand verdwijnt ergens in de wereld een ras landbouwhuisdieren. Dat staat in het deze week verschenen FAO-rapport *The State of the World's Animal Genetic Resources for Food and Agriculture*. Ook zeldzame Nederlandse rassen staan op de FAO-lijst, zoals het Veluws heideschaap. Deze schapen kwamen juist vorige week in het nieuws omdat het blauwtongvirus heeft toegeslagen.

Sipke-Joost Hiemstra van het Centrum voor Genetische Bronnen Nederland (CGN) is net deze week in het Zwitserse Interlaken bij een conferentie over genetische diversiteit bij landbouwhuisdieren. Blauwtong vormt volgens hem een serieuze bedreiging voor enkele zeldzame rassen. 'Vorig jaar zagen we al een probleem opdoemen door blauwtong bij het Mergellandschaap. Wanneer grotere aantallen schapen doodgaan is dat een bedreiging voor het ras. Bovendien is het niet meer mogelijk om rammen tussen de verschillende kuddes uit te wisselen. Dan ga je genetisch gezien risico's lopen.' Het CGN neemt al maatregelen, zegt Hiemstra. 'Een aantal jaren geleden, na de uitbraak van MKZ, hebben we het initiatief genomen om sperma van rammen op te slaan in de genenbank. Voor de zomer hebben we de stamboeken van heideschapen opnieuw aangeboden om de genenbank aan te vullen. Dit is van belang gezien de dreiging van dierziekten en omdat de heideschapen in specifieke regio's voorkomen.' Hiemstra is in Interlaken om met collega's uit andere landen afspraken te maken over een wereldwijd actieprogramma voor het behoud en duurzaam gebruik van genetische diversiteit bij landbouwhuisdieren. 'We zijn het vrij snel eens over het soort acties dat nodig is, maar de onderhandelingen spitsen zich toe op de implementatie en financiering van het wereldwijde Global Plan of Action on Animal Genetic Resources.' / JB

Omslagfoto Guy Ackermans

IN 'T NIEUWS

OPENING FORUM

PREMIER ZIET VOC-MENTALITEIT IN WAGENINGEN

Nederland heeft middelmatigheid tot deugd verheven. Studenten studeren voor een zesje, ondernemers willen niet groeien, en universiteiten komen niet verder dan de internationale middenmoot. Dat zei minister president Balkenende tijdens de openingsplechtigheid van het academisch jaar in Forum, het nieuwe onderwijsgebouw van Wageningen UR.

Nee dan vroeger. Toen Nederlandse handelaars en kapers onvervaard de wereld-zeeën opvoeren op zoek naar roem en rijkdom. Toen innovatieve molenmakers grote meren drooglegden, en de wereld vol verbazing naar de Zeven Verenigde Provinciën keek.

Balkenende noemde het deze keer geen VOC-mentaliteit maar wees het publiek nadrukkelijk op de Nederlandse prestaties in de Gouden Eeuw. 'Nijvere Hollandse handen en handelaren bouwden ons land om tot een moderne handelsnatie met Amsterdam als bruisend middelpunt.' Trots citeerde hij de Italiaanse schrijver Edmondo de Amicis die schreef: 'Nederland is een verovering van mensen op de zee. De Nederlanders hebben het gemaakt, het bestaat omdat de Nederlanders het bewaren, het zou verdwijnen als de Nederlanders het verlieten.' Niet alleen de handel bloeide, ook de wetenschap in de vorm van Hugo de Groot, Herman Boerhaave, Antoni van Leeuwenhoek en Christiaan Huygens.

Kom daar nog maar eens om. Het gaat best goed in Nederland, hield de premier het publiek voor, 'maar goed is niet vol-

doende. Je moet de beste willen zijn.' Nederlandse universiteiten en bedrijven doen dat volgens Balkenende onvoldoende. Bedrijven zijn veel minder innovatief dan bijvoorbeeld de Duitse concurrentie. Twee op de drie Nederlandse studenten doet geen moeite om een hoog cijfer te halen. En op de kwaliteit van de Nederlandse universiteiten is ook het een en ander aan te merken. Balkenende citeerde instemmend de Volkskrant die vorige week kopte 'Niveau universiteiten overschat'.

Tussen de kritiek had Balkenende juist veel lof voor Wageningen UR. In 2004 dineerde hij met de Chinese minister-president Wen Jiabao, die tijdens het diner uit zichzelf enthousiast begon te vertellen over Wageningen. 'Ik kan u vertellen dat daar toen in China een trotse Nederlandse premier aan tafel zat.' De Wageningse Food Valley behoort volgens Balkenende met Brainport Eindhoven, de creatieve industrie rond Amsterdam en de bedrijven TomTom en ASML tot de Nederlandse uitblinkers.

Bovendien had Balkenende in het strategisch plan gelezen dat Wageningen UR zich wil ontwikkelen tot dé Europese kennisinstelling. Een plan waar onze voorvaders zich niet voor zouden hebben geschaamd. 'Dat is de spirit! Daar komen we verder mee.' / KV

Premier Balkenende houdt een toespraak tijdens de opening van het academisch jaar in Forum. / foto GA

‘IK HAD OOGCONTACT MET BALKENENDE OP DE ROLTRAP’

Voor de ingang van Forum staan een paar honderd mensen te wachten tot het hoge bezoek vertrekt en zij naar binnen mogen. Zodra koningin Beatrix naar buiten wandelt, klinkt er een luid 'oohh' dat overgaat in applaus. Digitale camera's en telefoons steken boven de hoofden uit, een kind wordt opgetild, een kleine PRI-medewerkster balanceert op een paaltje. Als de koninklijke auto wegrijdt, kan het feest in Forum eindelijk beginnen.

De nieuwe campus gonst de hele middag al van activiteit. Tussen Atlas en Forum worden liefhebbers van een bungeejumping achter elkaar door een kraan omhoog gehesen. Naast het podium hangt een groot scherm waarop 'gewone' Wageningers de plechtigheden in Forum volgen. Onder hen ook student Bos- en natuurbeheer Renske. 'Jammer dat de koningin niks gezegd heeft. En Balkende was nogal negatief over studenten. Dat we niet competitief zijn.' Om half vijf staat ze met vriendinnen in het cordon mensen voor de deur van Forum te wachten. 'Maar wel leuk dat zij en Balkenende er

zijn', zegt Rianne, student Voedings- en gezondheid. Binnen kunnen de bezoekers diverse presentaties en workshops bezoeken. Ze zijn niet allemaal even leuk en soms moeilijk te vinden. 'Wat ruik je?' op de tweede verdieping van Forum bestaat uit drie dozen met iets erin waar je aan moet ruiken om te ontdekken wat het is. Bij 'Wat proef je?', kun je drie drankjes proeven om vervolgens de smaak te raden. Maar zonder een enthousiasteling die vertelt over het hoe en waarom, trekken de experimenten nauwelijks aandacht.

Een etage hoger, waar de hal voor de liften is aangekleed met tropische hut met een bed en klamboe, wordt het ook pas leuk als een bevroren jonge onderzoeker vertelt over zijn onderzoek. En bij de sectie communicatie doen ze het nog beter. Nietsvermoedende voorbijgangers worden een collegezaal in gelokt voor een presentatie over communicatie. Op vragen als 'wat gaat hier gebeuren' en 'hoe lang duurt het' wordt slechts vriendelijk geglimlacht. Als de presentatie eenmaal begint lijkt het allemaal heel lang te gaan duren. De docent vertelt dat er een korte

film, een minicollege en een discussie zullen volgen. Vervolgens zijn er 'technische problemen' waarop iemand uit het publiek opstaat om zich te beklagen over de gang van zaken. Hierop reageert weer iemand anders, terwijl de docent de boel probeert te sussen. Gelukkig blijkt alles in scène te zijn gezet en onderdeel te zijn van de presentatie over het nut van communicatie.

De modeshow met kleding van hennepvezels verrast. In het mooi met hennepplanten versierde podium in Atlas geen wijde hemden en kleurige judobroeken, maar uitermate hippe en stijlvolle kleren. De broeken, rokjes en jasjes lijken op spijkergoed, terwijl hennepkleding milieuvriendelijk is en de kleding sterk, vochtregulerend en zacht. Goed nieuws dus voor de wereldverbeterraar.

In Forum borrelen de hoogleraren nog na. Het gonst als een concertzaal voor aanvang. Veetelers David en Levi kijken vanaf de brug naar de bibliotheek naar 'de hoge piefen'. De bonnen voor gratis bier zijn al lang op. 'Ik heb wel oogcontact met Balkenende gehad op de roltrap', vertelt Levi. 'Hij ging naar beneden, en ik net naar bo-

ven. Dat hij en de koningin er zijn maakt de opening toch wel speciaal.' Buiten, bij de witte tenten met eten en drinken vermengt de lucht van schraal bier zich met rook en etenswalmen, als op een heus festival. Ep Heuvelink, docent bij Tuinbouwproductieketens, hapt in een broodje tonijn. Zijn college ging door de opening niet door. 'Leuk toch dat de koningin, Balkenende, de minister van landbouw en de burgemeester hier zijn. En het weer werkt mee.' Ondanks de wind strijken er her en der mensen neer op het gras rond Forum.

Het eten smaakte de meesten prima. Linda Beliën van Wageningen International: 'De woksotel met zeeduivel smaakt prima. Maar de opening was weinig spectaculair. De toespraak van Balkenende was langdradig, en de aanwezigheid van de koningin een aanfluiting. Ze mocht alleen maar op een rode knop drukken.' / NM, YdH

Zie ook *In Beeld* op pagina 12

‘De koningin mocht alleen maar op een rode knop drukken’

‘WAGENINGEN IN GOEDE VORM’

Wageningen UR staat er na de bezuinigingen bij de instituten weer goed voor. Dat zei bestuursvoorzitter Aalt Dijkhuizen tijdens de openingsplechtigheid van het nieuwe academisch jaar.

De universiteit trekt meer Nederlandse en internationale studenten, onderzoekers weten veel geld binnen te halen uit Europese en Nederlandse onderzoeksfondsen, en de overheadkosten zijn gedaald. Dijkhuizen gebruikte net als andere jaren zijn rede ook om een aantal Wageningers waar de raad van bestuur ‘extra trots’ op is in het zonnetje te zetten. Dit jaar noemde hij entomoloog prof. Marcel Dicke, die de Spinozaprijs won, milieutechnoloog prof. Gatzke Lettinga, winnaar van de Tylerprize en een aantal jonge onderzoekers die deze zomer Vidi-beurzen kregen van NWO. Verder riep hij het kabinet op om kwaliteitscriteria te gaan gebruiken bij de verdeling van geld over de Nederlandse universiteiten. / KV

TROPENHELMEN KOPEN VOOR HET GOEDE DOEL

Klompen met naaldhakjes, een ouderwetse laboratoriumweegschaal en antieke tropenhelmen. Ze werden tijdens de opening van Forum geveild voor het Anne van der Ban Fonds. Studenten uit ontwikkelingslanden en Midden- en Oost-Europa kunnen een beroep doen op het fonds om een opleiding te volgen aan Wageningen Universiteit.

De veiling begint rommelig. De Edese veilingmeester Cees Liefink staat op het podium in de centrale hal en is onverstaaft zonder microfoon. Na twee ‘kavels’ wijkt hij uit naar de balie, waar de omroepmicrofoon de veiling redt. Student Mark Blomsma is niet bang om te bieden. En zo koopt hij voor slechts twaalf euro een waardebon voor een veldworkshop van twee uur met Arnold – Natuurkalender – Van Vliet in de botanische tuin in Wageningen. Ook biedt hij mee op een dag met NOS-weerman Gerrit Hiemstra. ‘Dit is voor het goede doel. Zo voer ik

het wat op.’ De Hiemstra-dag gaat uiteindelijk naar een ander, voor honderd euro. Marijn Poel koopt voor vijftig euro een paar klompen met hakken dat gedragen is bij de hennepmodeshow eerder die dag. ‘Ik moest iets ludieks kopen voor mijn afdeling, Communication Services. De klompen krijgen een ereplekje en op WUR-feestjes gaan we ze om de beurt dragen’, lacht ze. De veilingmeester houdt er ondertussen de vaart in. Af en toe schakelt hij over op het Engels. Gelukkig, want zo kan George, student Watermanagement uit Libanon ook meebieden op twee antieke tropenhelmen. Voor 25 euro mag hij ze meenemen. ‘Ik houd van koloniale historie’, zegt hij. Waar de veiling voor was, wist hij niet. ‘Een studiefonds? O, dat is mooi.’ Bij het laatste object, een ouderwets kleurrentelevisie, bieden twee studenten tegen elkaar op. Uiteindelijk mag Teun hem mee

naar huis nemen. ‘Ik heb net een huisgenoot met een auto gebeld, en die komt hem zo ophalen’, vertelt hij met nog natrillende handen. ‘Hij is voor ons huis, Pink Lotus. We waren net toe aan een nieuwe, grote televisie. Gelukkig kostte hij niet meer dan 18 euro, want meer had ik niet bij me.’ De veiling bracht uiteindelijk 660 euro op. / YdH

(INGEZONDEN MEDEDELING)

Kijk voor meer nieuws op de 'News and Events' site van Wageningen UR: www.intranet.wur.nl

WAGENINGEN UR

For quality of life

VALLEY OF THE DRUVES IS KLEURRIJK SPEKTAKEL

Wat begon als een praktijkonderdeel bij de master Training, Rural Extension and Transformation bij Van Hall Larenstein, eindigt als een volwassen opera op de brede trappen aan de zijkant van Forum. De opvoering van The Valley of the Druves was een van de hoogtepunten bij de opening van het nieuwe gebouw. Maandag 3 september was de generale repetitie.

Swingende en melancholische klanken van orkest en koor begeleiden het kleurrijke spektakel waarin twee volken, de Druves en de Kanero's, slaags raken. ‘We zijn een half jaar bezig geweest, maar het repeteren kostte niet zoveel tijd. Veel is achter de schermen gedaan’, vertelt Gerrit van de Linde. De VHL-docent veehouderij draagt de blauwe jurk, slippers en felgekleurde strepen in het gezicht die hem identificeren als Druve. ‘Het is erg leuk om in zo’n andere setting met studenten om te gaan. En het is een behoorlijk internationaal gezelschap.’ Een 37-koppig orkest en koor en 40 acteurs geven gestalte aan het muziektheater. De naam van de Druves, een vreedzaam volk dat van de landbouw leeft, is afgeleid van de Droevendaalsesteeg. Hun tegenstrevers zijn de Kanero's, een volk van jagers op klompen. Na het oogstfeest en een romance, roven de Kanero's de oogst van de Druves en doden de leider in een handgemeen. De dappere Druves vechten terug. Goddelijke interventie zorgt voor gerechtigheid en ten slotte blaast een Chinese draak met een meisjesachtige snuit het operaverhaal uit. De leider van de Druves, VHL-masterstudent Muchammadun Abdullah Chafidh uit Indonesië, is niet nerveus voor de grote dag. ‘Een beetje stress heb je natuurlijk wel nodig, maar we hebben veel gerepeteerd.’

Studenten van Van Hall Larenstein voeren de opera The Valley of the Druves op. / foto GA

Docenten en studenten van Van Hall Larenstein en de universiteit en hun kinderen en kennissen maakten de opera mogelijk. Ook werden er vrijwilligers bij betrokken, zoals de berijders van de tinkers, de bonte zigeunerpaarden die langs de trappen stuiven tijdens het strijdgewoel tussen de beide volken. De grootste operasterren zijn echter Ceasar en August, die een ossenkar trekken. De twee kolossale ossen laten zich zonder problemen langs het orkest leiden. Ze treden wel vaker op, bijvoorbeeld bij Middeleeuwse dagen, vertellen HP en Bas

van natuurboerderij Veld & Beek. ‘Wij worden weleens nerveus, maar zij niet. Ze hebben hele rare dingen meegemaakt en kijken niet op of om.’ ‘Ongelooflijk, wat er in zo’n korte tijd is neergezet’, vindt Jos Zandvliet, die de muziek componeerde, dirigeert en banjo speelt. Zandvliet is van buitenaf aange trokken, terwijl de productie van de opera grotendeels in handen is van medewerkers van Van Hall Larenstein. De voormalig artistiek leider van Dogtroep werkt veel met amateurs. ‘Het plezier dat je samen hebt, daar gaat het om. In elke gemeen-

schap zit potentie. Maar zo divers als hier, met mensen uit zoveel verschillende culturen, van Nigeria en Tibet tot Thailand, heb ik nog nooit gezien’, vertelt Zandvliet enthousiast. ‘In deze opera zit alles. Het gaat over levensvreugde, de schepping en goede dingen die overleven. Op een luchtige en speelse manier, zonder preten ties.’ / ABr

De laatste uitvoering van The Valley of the Druves is op 8 september om 15.00 uur bij Forum.

IN 'T NIEUWS

30 AUGUSTUS T/M 5 SEPTEMBER 2007

Kortenoord gezien vanaf het veldstation van Meteorologie en luchtkwaliteit, met links de Nieuwlanden, in de verte Virologie en rechts de onderzoekskassen van Plantenwetenschappen. / foto GA

KORTENOORD VERKOCHT AAN BOUWFONDS

Wageningen UR heeft het gebied Kortenoord verkocht aan het Bouwfonds. Deze grote projectontwikkelaar gaat het 54 hectare grote gebied aan de westrand van Wageningen ontwikkelen tot woonwijk en bedrijventerrein.

De verkoop betreft ruwweg het terrein tussen het Nieuwe Kanaal, Kortenoordallee, Marijkeweg en Haarweg. Met het Bouwfonds is overeengekomen dat de huidige gebruikers – de departementen Dierwetenschappen (Zodiac) en Plantenwetenschappen (Binnenhaven, Marijkeweg en Voorburglaan) – kunnen blijven zitten tot zij naar de Wageningen Campus verhuizen, verzekert bestuurswoordvoerder Si-

mon Vink. Voor het meetveld van de meteorologen, dat centraal op het meest westelijke deel van het gebied ligt, is een verhuizing voorzien richting Binnenveld. De verkoop blijkt formeel al in februari van dit jaar te zijn gesloten en is eind augustus beklonken met de levering. 'Bouwfonds is nu de eigenaar en zal een ontwikkelingsplan voor het gebied opstellen. Zij zullen verder met de gemeente onderhandelen over de randvoorwaarden in het nog op te stellen definitieve bestemmingsplan', aldus Vink. Wageningen UR wil uit strategische overwegingen niet bekend maken voor hoeveel geld het gebied is verkocht.

De verkoop aan Bouwfonds is opmerkelijk

omdat vier jaar geleden Wageningen UR en de gemeente nog aangaven Kortenoord gezamenlijk te willen ontwikkelen. In de jaren daarna werden hierover nog een raamovereenkomst en intentieverklaring getekend. Bouwfonds was door Wageningen UR ingeschakeld om dit proces te begeleiden.

De gemeente heeft op 17 april de wet Voorkeursrecht van toepassing verklaard voor Kortenoord en andere af te stoten universiteitsterreinen in Wageningen. Die afkondiging, die de eigenaar verplicht het onroerend goed bij verkoop als eerste aan de gemeente aan te bieden, is echter niet van toepassing op deze koop omdat die al voor april gesloten is, aldus Vink. / GvM

‘KENNIS UIT PRAKTIJK LEIDT TOT VERNIEUWING’

Niet het gedachtegoed van wetenschappers of onderzoekers, maar de kennis uit de praktijk leidt tot vernieuwing. Melkveehouders moeten de verbinding leggen met onderzoek en onderwijs om te zorgen dat het contact tussen praktijk en theorie niet verloren gaat.

Dat zei directeur Cees Oomen van de directie Landbouw van het ministerie van LNV bij de opening van het melkveeacademisch jaar, maandag op het melkveebedrijf van Jan en Marian van Huet in het Gelderse Duiven.

De melkveeacademie is een gezamenlijk initiatief van Wageningen Universiteit en de landbouworganisaties LLTB, ZLTO en LTO Noord. Het productschap Zuivel en het landbouwministerie financieren de

academie, die tot doel heeft melkveehouders bijeen te brengen in een netwerk. De opening van het melkveeacademisch jaar werd verricht door 'praktijkhoogleraar' Nils Spaans, biologisch melkveehouder in Broek in Waterland, ten noorden van Amsterdam. Spaans hield zijn collega-veehouders voor vooral te letten op het draagvlak bij de maatschappij. 'Als wij een nieuwe stal bouwen zien wij een voorziening met korte looplijnen, waar we meer koeien efficiënt kunnen houden. Maar onze burgerburen zien een staketsel van beton en staal, elf meter hoog, op een plek waar vorig jaar nog kalfjes in de wei liepen. We moeten niet alleen uitleggen aan de burger wat we doen. We moeten wezenlijk luisteren en openstaan voor wat de burger zegt.' / JB

HUIRNE IN RAAD VOOR DIERENWELZIJN

Algemeen directeur Ruud Huirne van de Animal Sciences Group wordt lid van de Raad voor Dierenaangelegenheden. Hij neemt de plaats in van Jos Verheijden van de Faculteit Diergeneeskunde in Utrecht.

De raad adviseert landbouwminister Gerda Verburg over vraagstukken op het terrein van gezondheid en welzijn van gehouden dieren. In de raad zitten beleidsmakers, wetenschappers, en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven. / JB

CIDC VINDT BLAUWTONG BIJ GEITEN

Het Centraal Instituut voor Dierziektecontrole Lelystad heeft een besmetting met blauwtong bij geiten vastgesteld. Het is voor het eerst sinds de uitbraak van blauwtong van serotype 8 (BTV-8) in Noord-Europa, dat de ziekte bij geiten is aangetoond. Andere herkauwers zijn wel vatbaar voor deze schapen ziekte, maar krijgen meestal geen ziekteverschijnselen.

De besmetting werd vastgesteld op een melkgeitenbedrijf in het Brabantse Someren. De melkgeiten hadden duidelijke verschijnselen, die begonnen met een lagere melkproductie. 'Tot nu toe was het onzeker of geiten klinische verschijnselen kregen als ze door een knut met het virus besmet raakten', aldus dr. Piet van Rijn van CIDC-Lelystad. Uit een experiment waarin geiten en schapen met injecties opzettelijk werden besmet met het virus-type BTV-8, was al wel gebleken dat geiten ziekteverschijnselen konden krijgen. Dit onderzoek van drs. Anoeck Backx verschijnt binnenkort in *Veterinary Record*.

In februari toonde CIDC-Lelystad al wel antistoffen tegen BTV-8 aan bij een geit. Het dier had alleen geen klinische verschijnselen, en er werden geen virus-sporen gevonden. / JB

JAPAN ZOEKT IN FOOD VALLEY NAAR EXPERTS

Japanse voedingsbedrijven zijn in de Wageningse Food Valley op zoek naar experts op het gebied van *functional foods* die de samenwerking tussen Nederlandse organisaties en Japanse bedrijven willen opzetten. Dat meldt het West-Japanse prefectuur Osaka.

Osaka heeft een fonds in het leven geroepen, dat de samenwerkingsverbanden tussen organisaties in Food Valley en Japanse bedrijven moet bekostigen. De Japanners hebben de stichting Food Valley benaderd met de vraag of die partners voor de Japanners kent. Het Japanse initiatief vloeit voort uit het Japanse nationale beleid om met behulp van *functional foods* de vergrijzende bevolking zo gezond mogelijk te houden, en te beschermen tegen botontkalking, aderverkalking, hoge bloeddruk, hoog cholesterol, tanderosie en darmklachten. Het Japanse bedrijfsleven heeft moeite om de ontdekkingen van bio-actieve stoffen te vertalen in veilige en smakelijke levensmiddelen, en zoekt in Wageningen kennis over onder meer voedselveiligheid, smaakanalyse en productontwerp. / WK

‘Hiërarchie heeft van Europa een wetenschappelijk ontwikkelingsland gemaakt’

MATCHING VERVALT VOOR NWO-BEURZEN

Universiteiten hoeven veni-, vidi- en vici-subsidies van NWO niet langer te ‘matchen’. Dat onthulde minister Plasterk bij de opening van het academische jaar in Utrecht.

Als een excellente wetenschapper een beurs krijgt van wetenschapsfinancier NWO, dan moet zijn universiteit tot op heden hetzelfde bedrag bijleggen. Deze matchingsverplichting geeft wetenschappelijk succes een scherp kantje. Hoe succesvoller een universiteit is in het verwer-

ven van beurzen voor excellente onderzoekers, hoe minder geld er overblijft om naar eigen inzicht te besteden. Dit is ook een reden waarom de universiteiten zo boos waren over Plasterks plan om 100 miljoen van hun budget weg te sluizen naar NWO. Die miljoenen zouden ze namelijk moeten ‘matchen’, waardoor er feitelijk 200 miljoen van de eigen begroting zou verdwijnen. Dit bezwaar ondervangt Plasterk nu. Onduidelijk is nog hoe de financiering dan rondkomt. De details komen pas op Prins-

jesdag naar buiten. In ieder geval maakte Plasterk duidelijk dat hij excellentie in de wetenschap een warm hart toedraagt. Hij wil daarom een systeem waarbij de promovendus alle vrijheid krijgt. Die zou zelf zijn project en promotor moeten kiezen. Het geld moet de beste onderzoekers volgen, en niet andersom. Want, meent Plasterk, wetenschappers zijn op jonge leeftijd het creatiefst. ‘De meeste ontdekkingen die Nobelprijzen opleveren zijn gedaan door mensen onder de dertig, en bijna nooit door mensen boven de veertig.’

Die jongeren zouden daarom minder last moeten hebben van oude bobo’s. ‘Onderzoeksgroepen zouden moeten bestaan uit een groepsleider, en dan verder aio’s of tijdelijke postdocs’, meende de minister. ‘Meer hiërarchie is de dood in de pot. De Duitse en Franse hiërarchie, om nog maar te zwijgen van de Zuid-Europese en Russische, heeft in enkele decennia een einde gemaakt aan de dominante positie die Europa in de wetenschap had, en van Europa een wetenschappelijk ontwikkelingsland gemaakt.’ / HOP

VERPLICHT ONTSPANNEN IN DE BUNGALOW

Pierpaolo Falcicchio, Birhanu Biazin, Christopher Mahonge en Josiah Katani op een laantje vlakbij hun vakantiehuisje. / foto GA

Voor het Forum staat een groepje internationale studenten, sommigen met plastic boodschappentassen in hun hand. ‘Straks bederft het vlees nog’, zegt Birhanu Biazin uit Ethiopië. De bus die hem naar zijn tijdelijke onderkomen moet brengen, is aan de late kant. Bestemming: een bungalowpark, tachtig kilometer van Wageningen vandaan.

Dat ze de komende tijd iedere dag zoveel moeten reizen, hadden de studenten niet verwacht toen ze een paar dagen geleden in het vliegtuig naar Nederland zaten. Nu, op maandagmiddag 3 september, zit hun eerste studiedag er op en wachten ze op de touringcar. ‘De winkels in het park zijn al gesloten als wij aankomen’, zegt Christopher Mahonge uit Tanzania. ‘Als we het straks drukker krijgen met ons werk, moeten we ons gaan haasten om nog boodschappen te doen.’ Toch zijn ze tevreden met de oplossing van de universiteit voor het tijdelijke tekort aan kamers bij huisvester Idealis. Zhuozen Sun uit China vertelt dat hij een nachtje bij een vriend heeft gelogeed, maar dat hij hem niet langer wil lastigvalen. ‘Ik denk dat dit een redelijke oplos-

sing is, hoewel ik natuurlijk hoop dat de definitieve oplossing snel komt.’ Hij neemt plaats in de bus, achter Purabi uit India die rustig zit te bladeren in wat folders. ‘Ik ben blij met het huisje’, zegt ze, ‘maar wat ik vervelend vindt is, is dat we steeds moeten inpakken en uitpakken.’ Over twee weken zitten ze in een ander park, en tegen november is er hopelijk een kamer in Wageningen. Ook ziet ze op tegen de weekenden, omdat er dan geen bussen naar Wageningen gaan. ‘We zijn dan compleet afgesneden van de buitenwereld.’ Blij is de Indiase vooral met haar PhD-begeleider, Freerk Wiersum. ‘Dankzij hem heb ik wel vertrouwen in wat er gaat komen. Hij zei tegen mij: als je de bus mist, dan kan je me altijd bellen.’ Wanneer de bus over de Veluwe rijdt, vraagt de chauffeur of iemand wil tellen hoeveel mensen hij eigenlijk aan boord heeft. ‘Acht? Is dat alles?’ De universiteit hield rekening met maximaal zeventig mensen. ‘Misschien zitten de anderen wel in de eerste bus’, zegt hij. ‘Of in het vliegtuig’, zegt een van de studenten. Na een uur arriveert de bus bij Landal Landgoed ‘t Loo. Het park is ruim opgezet, met overal in het bos kleine huisjes waar

hier en daar Nederlandse gezinnetjes voor de tv zitten. Aan het einde van een lange laan, voorbij de tennisbanen, staat het huisje van Biazin en Mahonge. Ze delen het met de Tanzaniaan Josiah Katani en de Italiaan Pierpaolo Falcicchio. Binnen deelt Biazin wat Ethiopische snacks uit en gaat languit op de bank liggen. Op tv is de US Open te zien. In de keuken begint iemand aan het avondeten. ‘Het zal een mix van Ethiopisch, Tanzaniaans en Italiaans worden’, zegt Mahonge lachend. Iedereen is duidelijk tevreden met het comfort dat ze voor tien euro per dag krijgen. Maar de afstand blijft voor Biazin toch een probleem. ‘Normaal zou ik tot acht uur doorwerken, om daarna te ontspannen met een biertje.’ Mahonge wil vanavond ook nog wat werk voorbereiden, maar heeft hier geen toegang tot internet. Falcicchio zegt dat de universiteit gratis internet zou regelen. ‘Ik weet niet waarom het er nog niet is.’ Dan maar wat ontspannen dus. Morgen moeten de mannen ten slotte weer vroeg opstaan, zeker als ze mee willen met de eerste bus van zeven uur. ‘En misschien gaan we in het weekend wel naar het zwembad’, zegt Birhanu. / RE

WSO BLIJFT IN ARION

De Wageningse studentenvakbond WSO blijft samen met de Progressieve Studenten Fractie (PSF) en de Commissie Aangelegenheden Studentensubsidies (CAS) in villa Arion aan de Wageningse stadsgracht.

De raad van bestuur heeft de studentenvakbond laten weten dat zij geen geschikte alternatieve huisvesting voor de drie organisaties heeft gevonden en dat ze in ieder geval tot 2013 in de villa mogen blijven. Arion staat al lang op de lijst van gebouwen die de universiteit wil verkopen. De universiteit heeft dit jaar gezocht naar alternatieve huisvesting voor de huidige bewoners. WSO-bestuurder Raymond Bolding: ‘We hebben ook gekeken naar het Forumgebouw, maar daar was echt veel te weinig ruimte. Dat vindt de raad van bestuur gelukkig ook. Wij zijn heel erg tevreden dat we hier mogen blijven.’ / KV

HBO-SALARISSEN STIJGEN WEER

Na jaren van daling is het uurloon van afgestudeerde hbo’ers vorig jaar fors gestegen. Technici krijgen het hoogste maandsalaris. Voor kunstenaars en sociaal agogen blijft het sappelen, agrarische ingenieurs zitten in de middenmoot.

Dat blijkt uit de Hbo-monitor 2006. Bijna 21 duizend alumni hebben anderhalf jaar na afstuderen vragen beantwoord over hun salaris en werk. De technici verdienen maandelijks 2211 euro bruto. Kunstenaars blijven steken op 1605 euro bruto en sociaal agogen op 1735 euro. Gemiddeld ontvangen hbo-starters 1975 euro per maand. Een afgestudeerde van het hoger agarisch onderwijs verdient gemiddeld ruim twee tientjes per maand meer, 1997 euro. Sinds de eeuwwisseling daalde het uurloon van de hbo’ers gestaag van 13 euro naar 11,90 euro bruto in 2005, maar het tij is gekeerd. In 2006 verdienen zij gemiddeld 12,70 euro. / HOP en KV

UIT 'T VELD

NIEUWS UIT DE WETENSCHAP

KINDEREN LIJDEN AAN 'NATUURTEKORT'

Kinderen van nu weten veel van tropische regenwouden, maar het bos of stuk grasland dichterbij huis is steeds vaker onbekend terrein. Dat is slecht nieuws voor de toekomst van de natuur én het kind, zegt de Amerikaanse wetenschapsjournalist Richard Louv. Hij gaf maandag 3 september een lezing voor onderzoekers van Alterra over zijn boek 'Het laatste kind in het bos'.

'Als jongetje van acht liep ik de achterdeur uit, de tuin uit, door de akkers naar het bos. Dit was in mijn ogen oneindig, en het voelde alsof het van mij was. Nog steeds zit dat bos in mijn hart. Herinneringen als deze lijken echter met mijn generatie verloren te gaan', vertelt Louv aan de goed gevulde zaal.

Anno 2007 zijn er nog maar weinig kinderen die urenlang door het bos struinen of hutten bouwen in verwilderde gebieden. Jongeren brengen steeds meer tijd binnen door en lijden volgens Louv zelfs aan het 'natuurtekortsyndroom'.

'Toen er bulldozers in mijn bos kwamen, trok ik de markeerstokken die aangaven waar gekapt moest worden eruit', vertelt Louv. 'Niet omdat ik dacht aan de ecologische waarde, maar omdat het van mij was. Bij kinderen van nu zit natuur in hun hoofd. Ze leren over de Amazone, maar weten niets van de bomen in hun buurt of de dieren in de beek verderop. Hoe kunnen zij, zonder die persoonlijke band, strijden voor het behoud ervan?' Bovendien is spelen in de natuur belangrijk voor de ontwikkeling van een kind, zegt

Een jongen struint door het gras op zoek naar vlinders in het Overijsselse natuurgebied de Wieden / foto RS

Louv. 'Het leert ze creatief, ondernemend en coöperatief te zijn.' Eerder is al aangetoond dat in wijken met weinig groen relatief meer kinderen met overgewicht wonen. Ook depressies en ADHD wijt Louv aan het gebrek aan speelruimte in de natuur. Ouders spelen een grote rol in de tendens dat kinderen steeds meer in de buurt blijven, zegt Louv. Ze zijn bang voor ongelukken, ontvoering en aanranding. Louv: 'We leven in een maatschappij van angst. Na-

tuurlijk is elke ontvoering er één teveel, maar is het een reden om een hele cultuur te veranderen in eentje waarin kinderen niet meer op ontdekkingstocht mogen?' Maar zelfs al mochten kinderen uren buiten zwerven, dan nog kunnen ze er moeilijk onbezorgd op uit. 'Spelen buiten de aangelegde speelveldjes, in de wilde natuur lijkt haast verboden', zegt Louv. Boompje klimmen, bloemen plukken en buiten de paden struinen is schadelijk

voor de natuur en mag daarom niet. 'We werken met zijn allen zo hard aan het behoud van natuur voor toekomstige generaties, dat kinderen van nu er nauwelijks meer van lijken te mogen genieten.' / LH

Richard Louv – Het laatste kind in het bos. Hoe we onze kinderen weer in contact brengen met de natuur. Uitgeverij Jan van Arkel, Utrecht. 385 pagina's. 19,95 euro.

GEZOND LEVEN HEEFT OOK NA JE ZEVENTIGSTE NOG ZIN

Als je afgaat op de volkswijsheid, dan is gezond leven niet meer zo belangrijk als je de zeventig bent gepasseerd. Op die leeftijd kun je uitstekend overleven op een dieet van patatje oorlog, jonge jenever en zware shag. Klopt niets van, ontdekte een Wageningse promovenda.

Ir. Kim Knoops, als promovenda verbonden aan de afdeling Humane voeding, analyseerde de gegevens van zo'n 3500 zeventigplussers in elf Europese landen over een periode van tien jaar. De factoren die voor ouderen de kans verhoogden dat ze nog ouder werden, waren dezelfde als de factoren die voor jongere mensen belangrijk zijn. Meer dan dagelijks een half uur lichamelijk actief zijn woog het zwaarst, op de voet gevolgd door niet roken. De derde factor van belang was een gezond voedselpatroon met veel groente, fruit, vis en granen. Een vierde factor die de sterftkans verlaagde was matig alcoholgebruik. 'Ouderen met op alle punten een gezonde leefstijl, hadden gedurende de periode dat we ze volgden vijftig procent minder kans

om te overlijden', zegt Knoops. 'Achteraf ben ik verrast dat ook voor deze ouderen leefstijlfactoren nog zo belangrijk zijn.' Een factor die de kans op overlijden verhoogde was gewichtsafname. Bij mannen die vijf kilo verloren verdubbelde de sterftkans. 'Merkwaardig genoeg was dat vooral het geval bij Noord-Europese mannen', aldus Knoops. 'Misschien beschermt de Mediterrane leefwijze Zuid-Europese mannen tegen de negatieve gevolgen van gewichtsverlies.' Met gewichtstoename was iets soortgelijks aan de hand. Bij oudere mannen die vijf kilo zwaarder werden, steeg de sterftkans met veertig procent, maar weer was dat alleen het geval bij Noord-Europese mannen. Bij Zuid-Europese mannen verhoogde gewichtstoename de sterftkans niet. / WK

Kim Knoops promoveert op 7 september bij prof. Wija van Staveren, hoogleraar Voeding van de oudere mens, en prof. Daan Kromhout, hoogleraar Volksgezondheidsonderzoek.

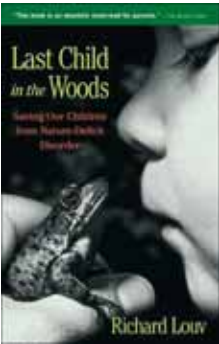
MINDER VERZURING MAAR HERSTEL BOSSEN BLIJFT UIT

De luchtvervuiling is in de afgelopen vijftien jaar flink afgenomen. Toch heeft dit niet tot een herstel van de Nederlandse bossen geleid. Sommige boomsoorten zien er zelfs slechter uit dan aan het eind van de vorige eeuw, blijkt uit een inventarisatie van Alterra.

Onderzoekers houden sinds 1990 op verschillende plekken in Nederland bij hoe het bos er uit ziet. Daarbij kijken ze naar de hoeveelheid bladeren en naalden in het kronendak van de douglasspar, grove den en eik. Ook noteren ze de kleur en chemische samenstelling. Tegelijkertijd meten de wetenschappers de hoeveelheid chemische stoffen die vanuit de lucht in het bos terecht komen. Uit de gegevens blijkt dat de verzuring duidelijk is afgenomen. 'Maatregelen om emissies van landbouw, industrie en verkeer te verminderen, hebben een grote weerslag op de afzet van verzurende stoffen. Voor bijna alle stoffen vinden we een afnemende trend. Vooral de depositie van sulfaat is duidelijk minder', vertelt drs.

Tom Hoogland, één van de betrokken onderzoekers van Alterra. Desondanks is het kronendak van de Nederlandse bossen sinds 1990 achteruit gegaan. Vooral de douglasspar en de eik zien er slechter uit. Toch reageren de bomen wel op de afname van verzurende stoffen in de lucht. De naalden van de spar en grove den en de bladeren van de eik bevatten namelijk net als de lucht minder zwavel en nitraat. Des te opvallender is het dat de algehele conditie van het bos niet verbeterd is, beaamt Hoogland. Een verklaring voor het uitblijven van herstel hebben hij en zijn collega's niet. 'Daar hebben we in dit onderzoek ook niet naar gezocht. In het kader van Europese afspraken was het doel van dit onderzoek om systematisch de conditie van bossen te volgen. Toen de data van tien jaar er eenmaal lagen, vonden we het interessant om naar veranderingen en relaties te kijken. Voor verklaringen is echter een andere onderzoeksvraag en onderzoeksopzet nodig.' / LH

‘Kinderen leren
over de Amazone
maar weten niets
van de bomen
in hun buurt’

ZUIVEL MIKT
OP ZWANGERE
VROUWEN

Een Gezonde Zwangerschap. Zo heet de brochure die de Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO) heeft gemaakt voor zwangere vrouwen. Hij zit geregeld in het pakket van voorlichtingsmateriaal en reclamefolders die verloskundigen uitreiken. Hij wordt niet echt gelezen, ontdekte een Wageningse promovenda.

‘De NZO richt zich op groepen waarvan de organisatie denkt dat die bevattelijk zijn voor haar boodschap’, zegt drs. Ellen Szwajcer, die tot voor kort was verbonden aan de sectie Communicatiewetenschap. ‘Eén van die groepen is zwangere vrouwen. De brochure is een onderdeel van een strategie om die groep te bereiken. Voor de NZO heb ik onderzocht of die strategie werkt.’

Het antwoord op de vraag is ‘nee’ en ‘ja’, zegt Szwajcer. ‘De folder werkt niet. In het intakegesprek dat verloskundigen hebben met zwangere vrouwen noemen ze de brochure zelfs niet. De vrouwen nemen de brochure mee naar huis, in een tas met monsters van producten, reclames en folders over de praktijk van verloskundigen zelf. Het aanbod is zo groot dat het materiaal van de zuivelorganisatie niet meer opvalt.’

Het idee van de NZO om zich op zwangere vrouwen te richten is daarentegen niet zo gek, ontdekte Szwajcer. ‘De eerste zwangerschap is voor veel vrouwen een moment dat ze nadenken over gezonde voeding. Dat geldt trouwens niet voor alle vrouwen. Sommige vrouwen zijn niet onzeker over hun gezondheid of die van hun kind, maar vertrouwen op hun gevoel. Maar andere vrouwen gaan wel op zoek naar informatie en staan open voor boodschappen.’

Hoe organisaties die de groep kunnen bereiken – liefst op een effectiever manier dan via een over het hoofd geziene brochure – heeft Szwajcer niet onderzocht. De vraag komt aan de orde op het minisymposium dat vooraf gaat aan haar promotie op 11 september.

De NZO is geen consumentenorganisatie, maar een belangenorganisatie voor de producenten van zuivel. ‘Ik heb tijdens mijn onderzoek niets gemerkt van pogingen van de NZO om mijn bevindingen bij te sturen. Ik heb bovendien niet het idee dat ik voor de zuivelsector heb gewerkt. Ik geloof dat mijn onderzoek ten goede komt aan de belangen van zwangere vrouwen. Ook andere organisaties kunnen mijn inzichten gebruiken.’ / **WK**

Ellen Szwajcer promoveert op 11 september bij prof. Gert Jan Hiddink, hoogleraar Voedingsvoorlichting via intermediairen, en prof. Cees van Woerkum, hoogleraar Communicatiestrategieën.

VACCINATIE BESTE MIDDEL TEGEN
HEPATITIS E BIJ VARKENS

Vaccinatie is de beste methode om het hepatitis E-virus (HEV) uit de Nederlandse varkensstapel te bannen. Dat zegt dr. Wim van der Poel van de Animal Sciences Group (ASG). Van der Poel is betrokken bij onderzoek naar het virus, dat veel voorkomt bij varkens en varkenshouders in Nederland.

Ongeveer de helft van de Nederlandse varkensbedrijven is besmet met het virus, en één op de twintig varkenshouders draagt antistoffen tegen HEV bij zich. Dat terwijl van alle Nederlanders maar één op de vijftig ooit besmet is geweest. Besmetting met het virus kan onopgemerkt blijven, maar kan bij de mens ook leiden tot geelzucht, gewichtsverlies, koorts of misselijkheid. Varkens hebben

over het algemeen niet veel last van de ziekte. Hun levers worden echter wel aangetast, bleek uit pathologisch onderzoek bij proefvarkens in Lelystad. ‘De aantasting was zo erg dat je je nauwelijks kunt voorstellen dat de dieren er niet ziek van zijn geweest’, zegt Van der Poel. Van HEV-besmettingen werd tot voor kort aangenomen dat ze vooral in Azië en Zuid-Amerika werden opgelopen. Maar sinds enkele jaren komen steeds meer gevallen voor die gerelateerd kunnen worden aan de aanwezigheid van het virus onder varkens. Onderzoeker dr. Erwin Duizer van RIVM bracht begin deze week cijfers naar buiten over hepatitis E in Europa. Hij merkt daarbij op dat het aantal geregistreerde besmettingen veel lager is dan het werke-

lijke aantal, omdat er nog nauwelijks op gescreend wordt. Hoe de verspreiding van dier naar mens precies gaat is nog niet duidelijk, maar direct contact met varkens of de consumptie van besmet vlees lijken voor de hand liggende routes. HEV is een van de weinige virussen die direct via het voedsel van dieren naar mensen kunnen worden overgebracht. Als duidelijk is dat varkens werkelijk de bron zijn, moeten er preventiemaatregelen genomen worden, zegt Duizer. Volgens Van der Poel is vaccinatie van varkens dan de beste oplossing. Overigens is het de vraag of varkenshouders daar aan mee willen werken, aangezien hepatitis E bij varkens tot dusver nog nauwelijks economische consequenties heeft. / **JB**

ALLEEN NOG MAAR VROUWELIJKE KUIKENS

De Animal Sciences Group denkt dat het mogelijk is om leghennen uitsluitend of grotendeels eieren met vrouwelijke embryo’s te laten leggen. Op die manier kan mogelijk worden voorkomen dat in Nederland jaarlijks tientallen miljoenen eendagshaantjes moeten worden gedood.

Het seksen en doden van eendagskuikens roept veel maatschappelijke weerstand op, en daarom ging ASG in opdracht van landbouwminister Verburg op zoek naar andere oplossingen. ‘De meest elegante oplossing is natuurlijk als er bij de leghenopfok alleen nog vrouwelijke embryo’s ontstaan’, zegt dr. Henri Woelders, eerste auteur van het onderzoeksrapport Alternatieven voor doding van eendagskuikens.

Die oplossing is volgens Woelders niet alleen theoretisch, want er zijn aanwijzingen dat hennen onder bepaalde omstandigheden meer eicellen kunnen aanmaken met een geslachtschromosoom van het type W. Dan ontstaan er veel minder vaak mannelijke embryo’s. Bij vogels zijn de mannen namelijk homogameet (ZZ) en de vrouwen heterogameet (ZW), precies omgekeerd als bij zoogdieren. Hoe hennen de geslachtsontwikkeling van hun nakomelingen aansturen is nog niet precies bekend, maar Woelders denkt dat inzicht in de achterliggende mechanismen verschuivingen in de geslachtsverhouding van gelegde eieren mogelijk maken. Hiervoor is wel fundamenteel onderzoek nodig dat meerdere jaren zal vergen.

Een andere oplossing is volgens Woelders geslachtsbepaling door metingen aan bijvoorbeeld geslachtshormonen, direct nadat een bevrucht ei is gelegd. Nu kan dit pas vanaf dag dertien. ‘Als je dat kan terugbrengen naar dag nul, kan je mannelijke eieren gewoon verwerken in

Volgens ASG moet het in de toekomst mogelijk zijn om leghennen uitsluitend eieren met vrouwelijke embryo’s te laten leggen. / foto bvBeeld

eiproducten’, aldus Woelders. Een derde alternatief dat in het rapport wordt besproken is sekseomkering. Dit zou kunnen door natuurlijke sekseomkeringsmutanten op te sporen waarbij de ‘mannelijke’ ZZ-embryo’s zich in het ei tot vrouwelijke kuikens ontwikkelen. Zulke ‘hennen’ kunnen waarschijnlijk ook eieren leggen. Vooralsnog is dit wel vooral

een theoretische oplossing. Spontane genetische sekseomkering is nog niet bij vogels beschreven en gezien de ingewikkelde geslachtsontwikkeling lijkt de kans hierop ook klein. Minister Verburg heeft ASG en het Rathenau Instituut nu gevraagd de verschillende alternatieven maatschappelijk en ethisch te toetsen. / **GvM**

‘HOGESCHOOL MIST BEZIELING’

Marien de Bakker, tot voor kort hoofd van de afdeling Ruimte en bodem bij Van Hall Larenstein, heeft de hogeschool vorige maand verruild voor het bedrijfsleven. De GIS-expert vertrekt uit onvrede met de toegenomen bureaucratie en het gebrek aan praktijkgericht onderwijs. ‘Het geld dat we voor onderwijsvernieuwing hadden kunnen gebruiken, hebben we in een duur gebouw in Leeuwarden gestopt.’

door WIM BRAS, foto HET HOGE NOORDEN

Als je het hbo dicht bij de praktijk wilt brengen, dan moet je dat niet alleen willen, maar ook organiseren. Ik zie dat onvoldoende gebeuren bij VHL. Sterker, de toegenomen bureaucratie binnen de hogeschool bemoeilijkt de contacten met het werkveld. Die constatering heeft mede geleid tot mijn besluit om op te stappen’, zegt De Bakker. De GIS-expert was tot 1 augustus hoofd van Ruimte en bodem, het enige stukje van de noordelijke vestiging van Van Hall Larenstein dat bij de verhuizing naar Leeuwarden in 1989 achterbleef in Groningen. Na achttien jaar neemt hij afscheid van het onderwijs en treedt in dienst bij Aquagis in Zwolle. Het was niet moeilijk om een andere functie te vinden; het bedrijfsleven schreeuwt om GIS-deskundigen.

De paradox van De Bakkers overstap is dat de afdeling Ruimte en bodem die specialisten juist klaarstoomt voor het werkveld. Hij zou dus beter kunnen blijven zitten waar hij zit, zou je zeggen. En tot vorig jaar was De Bakker dat ook zeker van plan. Hij koesterde de hoop dat ‘zijn’ dependance een voortrekkersrol zou kunnen blijven vervullen in de uitwisseling van kennis tussen beroepsonderwijs en praktijk. Nu aan de uitzonderingspositie van de Groningse afdeling een einde lijkt te komen en Ruimte en bodem een deel van zijn onafhankelijkheid moet inleveren, gooit hij de handdoek in de ring.

‘Wat er in onderzoek plaatsvindt, moet vertaald worden naar de praktijk. Dat is de taak van het hoger beroepsonderwijs. En omgekeerd moet het hbo de vragen uit de markt neerleggen bij de wetenschap. Die kruispuntfunctie is de essentie van het hbo. Uit die samenwerking ontstaan relevante cursussen. Daar heb je geen aparte mensen voor nodig. Je moet de docent zelf projecten laten binnenhalen’, stelt De Bakker.

KLEINE VAKGROEPEN

Om het onderwijs op die manier in te richten, heb je volgens hem kleine, flexibele vakgroepen nodig die min of meer autonoom kunnen handelen en projectmatig kennis en vernieuwing kunnen binnenhalen. Teams van pakweg twaalf mensen, waarbinnen de docent zestig procent van zijn tijd aan klassiek onderwijs besteedt en in de resterende tijd vraag en aanbod uit de markt en de wetenschap bij elkaar brengt. ‘Geef die vakgroepen twee tot drie jaar de tijd. Maak vooraf afspraken over de te halen resultaten, en laat ze vrij in de organisatie. Geef ze de verantwoordelijkheid, en reken ze af op hun prestaties.’

Deze aanbevelingen werden met sympathie ontvangen bij de hogeschool, zegt De Bakker, maar daar bleef het bij. ‘De cultuur is te soft als het op afrekenen aankomt. Targets is een vies woord in het onderwijs. Bovendien ontbreekt het geld voor kleinschalig projectonderwijs, zegt het management. Zij zullen wel gelijk hebben. Het geld dat we voor onderwijsvernieuwing hadden kunnen

gebruiken, hebben we in een duur gebouw in Leeuwarden gestopt.’

De Bakker voegt er aan toe nooit een tegenstander te zijn geweest van de fusies met achtereenvolgens hogeschool Larenstein en Wageningen UR. Maar hij vraagt zich wel af wat die, afgezien van het kostbare gebouw, het voormalige Van Hall Instituut hebben opgeleverd. ‘Wat zijn de grote lijnen tussen Velp, het noorden en Wageningen? Ik zou er geen antwoord op kunnen geven. Voor de fusie bood het informele circuit nog wel ruimte voor kruisbestuiving. Je plukte die en die docent weg, zette vijf studenten op een project en je ging aan de slag. In de huidige verantwoordingspraktijk gaat veel tijd verloren aan het definiëren van competenties, inhoud, toetsing en wat niet meer. Voordat je kunt beginnen, ben je maanden verder.’

HET TIJ MEE

De Bakker beseft dat hij het tij mee heeft gehad in de jaren negentig. Niet alleen was er destijds meer financiële armslag, maar ook vakinhoudelijk stond Ruimte en bodem nog in de kinderschoenen. Vanuit de landbouw had het voormalige Van Hall Instituut het milieu ontdekt en vervolgens de relatie tussen landbouw en landschap gelegd. Bij zijn aanstelling in 1989 als docent kreeg De Bakker de opdracht een internationaal congres te organiseren. ‘Wij waren voorloper in Europa, het congres luidde de start in van de internationalisering van het onderwijs. Milieukunde was booming, we leidden meer studenten op dan de markt aankon. Achteraf heb ik wel me eens afgevraagd of we in die periode niet voorzichtiger hadden moeten zijn.’

In diezelfde jaren ontstonden de contouren van Ruimte en bodem. Als student Fysische geografie had De Bakker gastcolleges gevolgd van de man die GIS in Nederland heeft geïntroduceerd, de Engelse professor Peter Burrough. ‘Op mijn eerste Apple’tje heb ik vervolgens nog aan mijn eigen professor aan de VU laten zien wat je met GIS kon doen.’ Gaandeweg schoof De Bakkers oorspronkelijke vakgebied Milieu-

modellen steeds meer richting GIS-toepassingen. Hoe de sterk op het beroepsveld georiënteerde onderwijsmethode van Ruimte en bodem uitpakt, illustreert de samenwerking met de provincie Noord-Holland, vertelt De Bakker. Samen met uitzendbureau Ecojob ontwikkelde Ruimte en bodem een onderwijsprogramma waarbij trainees beurtelings vier maanden bij provincie, gemeenten en adviesbureaus kennis opdeden en een dag in de week les kregen bij Van Hall. ‘Dat materiaal hebben we vervolgens weer gebruikt in de deeltijdopleiding Milieu. Op die manier gaat kennis stromen.’ Ruimte en bodem heeft volgens de scheidende coördinator in de loop van zijn bestaan een schat aan informatie verzameld door de innige samenwerking met de partners uit het beroepsveld. ‘In dit type onderwijs telt niet alleen de docent, maar tellen ook de data, de systemen en de software. Dankzij de nauwe banden met het ministerie van LNV hebben wij data binnengehaald die anders onbetaalbaar zouden zijn. Die contacten moeten onderhouden worden, anders ben ik bang dat ze verdwijnen.’

‘Ik heb hier mogelijkheden gehad die bij andere hbo’s niet denkbaar waren geweest, al is Ruimte en bodem altijd meer gedoogd dan gesteund’, zegt De Bakker. ‘Toen ik hier binnenkwam sloot mijn leeftijd aan bij het gemiddelde van de overige docenten, nu ik na achttien jaar vertrek zit ik nog steeds in de gemiddelde leeftijdscategorie. Dat geeft toch te denken. Je hebt jonge honden nodig die vernieuwing brengen en met een kritische houding de gang van zaken weer eens tegen het licht houden.’

VERZURING

De energie die het management steekt in de financiën en het fusieproces komen de onderwijsvernieuwing en het personeelsbeleid niet ten goede, meent De Bakker somber. ‘Ik zie collega’s zich terugtrekken op hun eilandje. De wil is er wel, maar er voltrekt zich langzaam een proces van verzuring. De kracht van VHL zou moeten zijn dat het als een kleine hogeschool opereert. Zelfsturende teams kunnen die vernieuwing dragen, mits er duidelijke doelen worden gesteld. Targets maken zaken helder.’

‘Ga met de grote milieuvadvisiebureaus om de tafel zitten en buig je over de vraag hoe je nieuwe mensen binnenhaalt. Daar richting aan geven is de kerntaak van het hbo. Stel een vijftiger uit de praktijk als coach aan in je onderwijsunits, zodat je direct toegang tot diezelfde praktijk hebt.’ De markt hongert namelijk naar gekwalificeerde milieumensen, constateert De Bakker, maar de studenten ontbreken.

Teleurgesteld stelt De Bakker vast dat het elan op dit moment ontbreekt bij VHL. ‘En ik weiger lijdzaam toe te zien hoe Ruimte en bodem verder afbrokkelt.’ Bij zijn nieuwe werkgever ziet hij wel voldoende kansen om zijn werk voort te zetten. Het is zelfs niet ondenkbaar dat VHL-studenten in de toekomst bij het bedrijf Aquagis minors GIS kunnen volgen. <

‘Ik zie collega’s zich terugtrekken op hun eilandje. Er voltrekt zich een proces van verzuring’

IN BEEELD

BUNGEEJUMP/ foto's GUY ACKERMANS

Tijdens de opening van Wageningen Campus maakte studentenorganisatie Integrand op een ludieke manier reclame, met een grote hijskraan midden op het terrein waar studenten vanaf mochten springen. Aanvankelijk was een *scad-dive* gepland, een vrije val van dertig meter die eindigt in een net, maar daarvoor was de

wind te sterk. Als alternatief werd de deelnemers een bungeejump aangeboden. Dit betekende wel dat er minder mensen konden springen dan vooraf was gepland. Toch mocht het de springpret niet drukken. De deelnemers maar ook het publiek lieten zich bij elke sprong kreten ontvallen. Integrand, een organisatie die

bemiddelt tussen het bedrijfsleven en studenten die werkervaring willen opdoen, wilde met de actie haar naamsbekendheid te vergroten. Uiteindelijk zijn er zestig waaghalzen in een Integrandshirt naar beneden gestort. / NM

OUDE KOEIEN

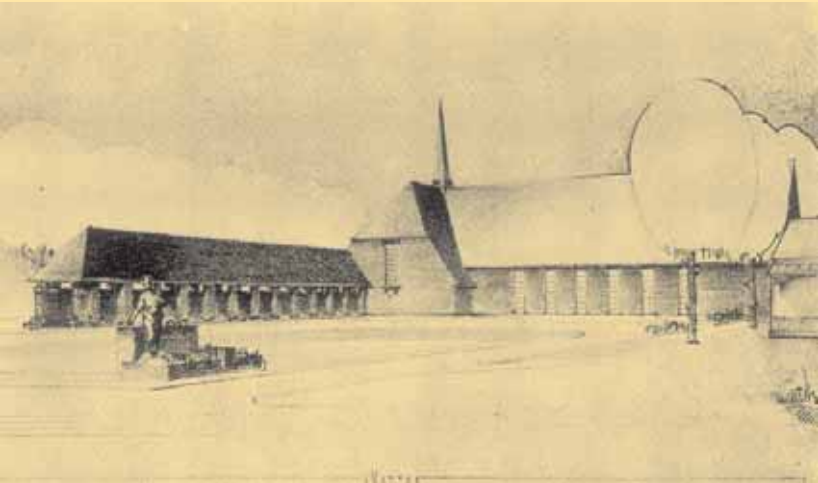
UIT DE ARCHIEVEN VAN WAGENINGEN UR

WAGENINGEN WILDE DE AULA NIET

Forum, het nieuwe vlaggenschip van Wageningen UR, is deze week feestelijk geopend. Bijna een jaar later dan gepland. Maar dat is niets vergeleken bij de vertraging die de bouw van de Aula begin vorige eeuw opliep. Over dit geschenk van oud-studenten werd bijna tien jaar gebakkeleid.

De Aula – ooit gelegen aan de Rijksstraatweg, nu de Generaal Foulkesweg – is bedoeld als ‘monument van dankbaarheid der oud-studenten’. Als in 1926 het landbouwonderwijs 50 jaar bestaat wordt een herdenkingscomité in het leven geroepen, met Prins Hendrik als erevoorzitter en oud-landbouwminister Posthuma als echte voorzitter. De laatste roept ‘allen die hun welvaart aan het landbouwonderwijs te danken hebben’ op om bij te dragen aan een duurzaam monument: een aula. Die ontbreekt nog in Wageningen. Al op 15 september 1926 heeft het comité – mede dankzij ruimhartige toezeggingen van enkele Indische cultuurmaatschappijen – zoveel geld binnen dat de nog te bouwen Aula formeel wordt aangeboden aan de minister van Binnenlandse Zaken en Landbouw. Als locatie kiest het comité voor een perceel tussen hotel De Wereld en studentensociëteit Ceres. Het is vooral deze keuze die al snel voor problemen zorgt. Zo laat de administrateur van de Landbouwhogeschool (LH) eind 1926 weten ‘dat de aangewezen

plaats voor een Aula toch te midden van andere hogeschoolgebouwen is’. Hij geeft de voorkeur aan het Arboretum (De Dreijen) of Duivendaal. De schenkers zetten echter door en kopen het omstreden perceel in 1927. Voor het ontwerp schrijft het comité in 1928 een prijsvraag uit, met een hoofdprijs van duizend gulden en een fors eisenpakket. Zo moet het voorterrein ruimte bieden aan het beeld De Zaaier en mag de bouw maximaal 55 duizend gulden kosten. Winnaar wordt de Haarlemse bouwkundige H.T. Zwiars. De jury is te spreken over zijn oplossing voor een ‘zeer fraai en goed omlijst’ voorterrein met een pergola als ingang. ‘Dit ontwerp leent zich bij uitstek voor een eenvoudige uitvoering’, aldus de jury. De geschiedenis leert echter dat ze met die woorden de plank flink misslaan. Burgemeester en wethouders van Wageningen wijzen de aanvraag voor een bouwvergunning in de zomer van 1929 resoluut af. Ze vinden dat het ontwerp niet representatief is, te ver naar achteren springt en ‘alle organische samenhang met het uitbreidingsplan der gemeente volkomen mist’. Ook de senaat van de LH vindt de locatie en het gebouw ongeschikt. Het Aulafonds verbreekt het contact en twee jaar gebeurt er niets. Dan zoekt het comité eind 1931 de media op en verschijnt in het Handelsblad een artikel onder de veelzeggende titel ‘Wel geld, maar

Het oorspronkelijke ontwerp voor de Aula. De gemeente Wageningen vond het ‘niet representatief’. / illustratie uit *Het Schip van Blaauw – Bouwen voor de Landbouwuniversiteit Wageningen*, Tijs Tummers, 1990

geen Aula’. Het ingezamelde bedrag heeft inmiddels de 110.000 gulden overschreden en voorzichtig wordt gesuggereerd dat het geld een andere bestemming moet krijgen. Tegelijkertijd vraagt het Aulafonds Zwiars om een aangepast ontwerp dat tegemoet komt aan de bezwaren van B&W. Door de zaal boven de andere ruimten te projecteren wordt het terrein minder volgebouwd en krijgt het gebouw een ‘rijziger’ en ‘monumentaler’ karakter. Dankzij dit compromis komt er weer schot in de zaak. In 1933 begint de bouw en op 5 april 1935 volgt de officiële opening,

ook dan in aanwezigheid van Hare Majesteit de Koningin. Opmerkelijk is dat de frustraties van het Aulafonds fijntjes in het openingsprogramma zijn verwerkt. Zo wordt de toespraak van Posthuma over de totstandkoming begeleid door het Oudejaarslied van Rhijnvis Feith (‘Uren, dagen, maanden, jaren/ vliegen als een schaduw heen’). En op de achterkant van de menukaart van het afsluitende feestmaal staat een plaatje van een geblinddoekte vrouw die het gebit van een paard keurt. Het bijschrift luidt: Een gegeven paard... / Gert van Maanen

WERKPLEK

ROELOF BIJL

EEN KNIKJE VAN DE KONINGIN

‘Wij hebben een van de leukste banen bij de universiteit. We hebben veel vrijheid omdat we zo zelfstandig werken’, vertelt Roelof Bijl. Hij is samen met vijf andere beheerders verantwoordelijk voor de zalen en ruimtes van het Forumgebouw. Hun afdeling – Forumbeheer – is te vinden in de frontoffice achter de receptie. ‘De meeste storingen, bijvoorbeeld in beeld en geluid, komen eerst bij ons terecht. De term conciërge dekt de lading niet meer, met alle apparatuur die we beheren. Ook al vervangen we natuurlijk ook nog wel eens een lampje.’ Trots laat Roelof de splinternieuwe collegezalen zien waar *video conferencing* mogelijk is. ‘We hebben de modernste techniek hier. En het is sowieso fantastisch om in dit gebouw te mogen werken!’ Vanwege de feestelijke opening van Forum is het een drukke tijd geweest voor Roelof en zijn collega’s. ‘Wij zijn de schakel tussen verschillende afdelingen en

mensen. En het onderwijs moet gewoon doorgaan natuurlijk, dus we maken deze dagen wel wat extra uurtjes.’ Tijdens het bezoek van koningin Beatrix was Forum nagenoeg leeg. Roelof was als een van de weinigen binnen. Hij mocht de deur van de bibliotheek openhouden voor Hare Majesteit. Zijn collega’s bedienden de lift. De mannen van het beheer, voor de gelegenheid in donkerblauwe pantalone en lichtblauwe overhemden met WUR-logo, bleven behoorlijk nuchter onder de koninklijke aanwezigheid. ‘Er zit een strakke organisatie om zo’n bezoek heen. Je krijgt ook instructies. Het is bijvoorbeeld uit den boze om de koningin aan te spreken. Je mag alleen iets zeggen als zij je iets vraagt.’ Uiteindelijk kreeg Roelof een knikje van de koningin, toen zij de bibliotheek inliep. ‘Dit zijn de leuke momenten. Zo’n dag is helemaal af. Daar doe je het ook een beetje voor.’ / Alexandra Branderhorst

foto Alexandra Branderhorst

M.I.

Door de groeiende vraag naar dierlijke eiwitten in Azië en de opkomst van de biobrandstoffen stijgen de prijzen voor landbouwproducten. De Nederlandse consument merkt dat doordat brood en melk duurder zijn geworden. Maar profiteren boeren en tuinders er ook van? Breken er, na jaren van sappelen, betere tijden aan voor de landbouwers?

LEEFT DE LANDBOUW OP?

door JAN BRAAKMAN

‘Melk brengt meer op, maar voer is ook duurder’

Dr. Roel Jongeneel, landbouweconoom bij het LEI en de leerstoelgroep Agrarische economie en plattelandsbeleid

‘De vraag naar landbouwproducten op de wereldmarkt is fors gestegen en drijft de prijzen op. Op zich is dat een unieke situatie, omdat de reële prijzen voor agrarische producten op langere termijn juist een gestadige daling laten zien. Voor wat betreft de granen is duidelijk dat de wens om biobrandstoffen een grotere rol als energiebron te laten spelen een belangrijke factor is bij de gestegen vraag. Ook de vraag naar zuivelproducten is flink gestegen. De economische groei in de zogenoemde BRIC-landen Brazilië, Rusland, India en China, en een aantal andere Aziatische

landen, leidt tot een aantrekkelijke vraag naar zuivel, terwijl de droogte in Australië het aanbod tijdelijk wat verkrapte. Voorlopig lijken deze ontwikkelingen de komende jaren nog hun effect te zullen houden.

Zijn de hoge prijzen gunstig voor de Nederlandse boeren? Voor de akkerbouw is het gunstig. Voor de melkveehouderij is het beeld gemengd. Niet alleen de melk brengt meer op, ook de voerkosten vallen hoger uit. Cijfers voor het eerste en tweede kwartaal van 2007 wijzen uit dat het saldo van de melkveehouders in vergelijking tot vorig jaar zelfs wat is teruggelopen. Ook bij de intensieve veehouderij lopen de voerkosten snel op en daar blijft de ‘doorvertaling’ naar de vleesprijzen nog achter. Dit drukt de resultaten.’

‘De boer heeft een gouden toekomst, mits hij vrijheid krijgt’

Drs. Willem Foorthuis, lector regionale transitie bij Van Hall Larenstein

‘De stijgende prijzen geven de boer de mogelijkheid gemakkelijker te investeren in burgerbelangen die in zijn voordeel zijn. Het platteland draait als een trein en staat stijf van het geld. Alleen in de statistieken van het CBS zien we dat niet. Volgens die statistieken ruimen elke dag een paar boeren het veld. Maar als je kijkt naar wie de grond bezit op het platteland, dan zie je dat er elke dag een boer bij komt.

Wij zetten de boer in het hokje van uitsluitend de voedselproducent. Dat is niet de schuld van de boer, nee dat komt door ons, door jou en mij. Vooral wij als onderzoeker, consultant en onderwijzer werken

vanuit retoriek, beelden en mythes, en daarmee ontnemen we de ondernemende plattelander de ruimte. Feitelijk zijn wij dus verantwoordelijk voor de teloorgang van de boerenstand. Wij hebben geen probleem, wij zijn het probleem. De boer is veel meer dan voedselproducent, hij is drager van de cultuur, hij beheert het landschap. De boer bevindt zich in de kraamkamer van het platteland, maar wij plaatsen hem in het sterfhuis. In feite heeft hij een gouden toekomst, als hij de vrijheid maar krijgt. Als je ziet wie nu op het platteland wonen, dan zit daar een enorm potentieel van burgers met kennis op diverse terreinen, met geld en met grond. Daar ontstaan de mooiste dingen.’

‘Het is de vraag of de prijzen zo hoog blijven’

Ir. Herman Agricola, onderzoeker bij het Centrum Landschap, Alterra

‘Nu is er sprake van een zekere euforie, omdat de prijzen stijgen, vooral door de vraag naar energiegewassen. Die vraag zal wel blijven, maar of de prijzen zo hoog blijven moet je afwachten. De schaalvergroting in Nederland gaat echter gewoon door. Het huidige gezinsbedrijf is gedoemd te verdwijnen. Als het melkquotum verdwijnt, zal de noodzaak tot schaalvergroting in de melkveehouderij alleen maar groter worden, met minder bedrijven tot gevolg. Hetzelfde geldt voor de akkerbouw. Hoevel de prijzen kunnen aantrekken door

het energieverhaal en akkerbouwers meer agrificatiegrondstoffen gaan verbouwen voor de industrie, gaat het wel om teelten die per hectare weinig opbrengen. Bedrijven zullen daardoor enorm moeten opschalen. In dit opzicht is het ook nog maar de vraag of de Nederlandse akkerbouw de concurrentie met het buitenland aan kan. Voor de boeren van de toekomst zie ik veel meer een taak weggelegd om de groene ruimte te beheren. Meer dan grootschalige productie van grondstoffen heeft ons dichtbevolkte land belang bij het behoud van open groene gebieden en een landgebruik dat is afgestemd op recreatie, ecologie en klimaatbeheer.’

‘Boeren moeten vechten om boer te blijven’

Albert Jan Maat, voorzitter van LTO Nederland

‘Boeren moeten vechten voor het voorrecht om boer te kunnen worden en blijven. De prijzen op internationale markten lopen op. Meer plantaardige productie gaat richting bio-energie. De markt wordt grilliger. Gelukkig zijn er volop jonge, ambitieuze en goed opgeleide mensen die de handen uit de mouwen willen steken en zich ontwikkelen tot ondernemers. Ze moeten midden in de samenleving staan en uitgaan van eigen kracht. De zorg voor dier en plant, voor de natuurlijke omgeving is een bijzondere verantwoordelijkheid.

Duurzaamheid en waardering van de samenleving zijn mede bepalend voor de boer die blijft.

Het aantal jonge boeren daalt vooral door de schaalvergroting die overal in de onze economie aan de gang is, dus ook in de land- en tuinbouw. Schaalvergroting maakt de overname van bedrijven niet eenvoudiger.

Maar de boer blijft. Hij maakt gebruik van eigen kracht, kent zijn waarden en verantwoordelijkheden. En hij moet zich niet van de wijs laten brengen. Hij moet zijn doel formuleren en zelf de koers bepalen.’

POST V.O. REDACTIE

POST is de brievenrubriek van Resource, bestemd voor reacties van lezers. Brieven kunnen worden gericht aan resource@cereales.nl of aan Resource, rubriek Post, Postbus 357, 6700 AJ Wageningen.

EXCELLENTIE

Lang geleden werd een Nederlandse minister nog aangesproken met excellentie. De huidige premier Jan Peter Balkenende hoort die aanspreektitel nauwelijks meer, maar gebruikt het woord wel vaak. Hij schudde Wageningen en wijde omgeving dinsdag wakker met zijn opmerking dat Nederlandse universiteiten en bedrijven een zesjescultuur kennen. De wil om te excelleren zou ontbreken. Maar is een zesjescultuur wel zo slecht? Economisch gesproken is een zes min een tien. Met een minimale inspanning een optimaal resultaat bereiken is in de economie een veel toegepast principe. Veel bedrijven in Nederland zijn er groot mee geworden. Lampenfabrikant Philips

is niet groot geworden doordat hij de best denkbare gloeilamp maakte, maar juist doordat hij een middelmatige lamp maakte die regelmatig vervangen moest worden door een nieuwe Philipslamp. Dat Nederlandse wetenschappers tot de grauwe middelmaat zouden behoren, laat zich door simpele feiten weerleggen. Nederlandse universiteiten – ook Wageningen – staan hoog genoteerd in de lijstjes gebaseerd op publicaties in prestigieuze wetenschappelijke tijdschriften. De wil om best te presteren is er zeker, ook al is de Nederlandse samenleving er niet op gericht dat je moet excelleren – uitgezonderd misschien in de sport. Maar zelfs in de sport geldt dat wie wil

winnen niet goed of beter hoeft te zijn, maar juist slimheid moet tonen. En als dat met een zes min kan, waarom niet? Je kunt je afvragen of Jan Peter Balkenende de degene is die dit land aan de door hemzelf geconstateerde middelmatigheid kan helpen ontworstelen. Vaak zeggen dat je moet excelleren, doet niet excelleren. Pas als de premier en zijn kabinet de juiste randvoorwaarden scheppen en bedrijven en universiteiten hun doelen op een hoger plan zetten, kan dit land zo voortreffelijk worden als de premier wenst. Dan kunnen we hem weer excellentie noemen. / Jan Braakman

‘We leven in een ontwikkelingsland als medisch onderzoek afhankelijk is van een spelletjesshow’

VIERDE GELDSTROOM

Aan het begin van deze zomer, op zondagavond 1 juli, heb ik met toenemende verbijstering naar de televisie gekeken. Een Tele-Bingoshow om geld in te zamelen zodat de Vrije Universiteit een kankercentrum kan bouwen. Mijn eerste reactie was: we leven in een ontwikkelingsland als medisch onderzoek en de bouw van een ziekenhuis afhankelijk zijn van een spelletjesshow. Gevolgd door: als de regering, met name het departement van Volksgezondheid en de departementen van Onderwijs en Wetenschappen hier het geld niet voor hebben, waarom houden we dat Haagse poppenspel dan eigenlijk nog in stand? Maar direct daarop kwam het besef dat Wageningen UR hier een schier eindeloze pot met goud dreigt te laten schieten. Waarom zijn de Haaff, het Atlasgebouw en het complete Alterra-complex niet gefinancierd uit de Stop De Hongershow, de Grote Klimaatshow, of een benefietconcert in de orde van grootte van Live Aid? Het hoeft nog niet te laat te zijn. Met een beetje goede wil kan er een deal met BNN of SBS gesloten worden om volgend jaar een Goede Doelen Loterijshow te claimen voor nieuwbouw ten behoeve van het klimaatonderzoek in Wageningen, en het jaar daarop een Duurzaam Voedselshow voor nieuwbouw ten behoeve van AFSG. Wellicht volgt daarna nog een Boer Zoekt Inkomenshow bij de KRO om de verhuizing van het LEI te financieren. Met een bestuursvoorzitter die zijn sporen verdiend heeft in de commerciële sector moet het toch een koud kunstje zijn om de aflaten van het Nederlandse publiek om te buigen tot een permanente vierde geldstroom voor Wageningen UR. Grijp die kans voor het te laat is!

Drs. Ynte van Dam, leerstoelgroep Marktkunde en consumentengedrag

HR

Henk van Ruitenbeek

DE HOOGE VERKLEEDPARTIJ

Kleine kinderen zijn dol op verkleedpartijtjes. Het hoedje van oma en de wandelstok van opa doen het goed bij onze kleuters. Maar ook bij volwassenen is de verkleedpartij populair. Vanouds kennen we Sinterklaas en de Kerstman, de carnavallisten en de toga, het priestergewaad en het uniform. De exoten van de Amsterdamse Canal Gay Parade en de Rotterdamse Dance Parade zijn van recentere datum en zijn eerste klas publiekstrekkingen. Wij van Wageningen UR moeten ons aansluiten bij deze trend. We zijn een vernieu-

wende universiteit en de hedendaagse mens is visueel ingesteld. Optochten, ondeugende kleding en rare pakken trekken niet alleen voyeurs aan, maar ook vrolijke studenten. Studenten waar een grote behoefte aan is in de stad van het te sombere leven. De rector heeft al het goede voorbeeld gegeven en de Mongoolse dracht met puntmuts van Henk Moll is een voorbeeld hoe kleur aan het bestaan in The city of insects kan worden gegeven. Daarom moeten onze ceremonieën vernieuwd worden. De zwarte toga moet lichtgroen worden en de baret knalrood,

want we waren ten slotte een agrarische universiteit en 'rood en groen is boerenfatsoen'. Na de uitreiking van een eredictoraat dient de gelauwerde per koets met onze Friese paarden een tocht door de stad te maken. Bij grote plechtigheden treedt de studentenweerbaarheid Transvaal aan om saluutschoten te lossen. Het is een misser dat deze wakkere knapen geen rol hebben gespeeld bij de opening van het Forumgebouw. Wedden dat door deze vernieuwing van academische plechtigheden het studentental zal verdubbelen. / Kees de Hoog

‘Good is not enough – you have to aim for the top’

NEWS & VIEWS

International students – the blue pages are for you. Let us know your views on issues that affect you. Send us photos of things you’ve been up to when not studying and working hard. Mail us at: international@cereales.nl.

WSO STAYS PUT

The Wageningen student union WSO, the Progressive Student Fraction (PSF) and the Student Activities Funding Committee (CAS) will stay in villa Arion in the Niemeijerstraat in Wageningen town centre. The Executive Board has informed the student union that the three organisations will be able to remain in the villa until 2013 at least. Arion has long been on the list of buildings that the university wants to sell. This year the university looked for alternative accommodation for the occupants. WSO board member Raymond Bolding: ‘We also looked at Forum, but there was far too little space. Fortunately the Executive Board agrees. We are very happy we can stay here.’ / KV

WHAT’S ON

Thursday 6 September
20.30 / Malian film Bamako, and quiz beforehand. See www.movie-w.nl
20.30 / Start of weekend-long Rhine Town Jazz Festival. See www.rhinetownjazz.nl
23.00 / Glow with the Flow student party at Unitas.

Friday 7 September
21.00 / Rhine Town Jazz Festival: live jazz, blues and world music in cafés in town centre.
24.00 / Tropical Party with DJs Waeil and Meritha.

Saturday 8 September
10.00 / Molenmarkt: local street market around Windmolen de Vlijt.
13.00 / Rhine Town Jazz Festival: live music on the street.
22.00 / Brazilian Party with DJ Saulo, samba and capoeira shows.
23.00 / The Beyond at Unitas.

Sunday 9 September
11.30 / Rhine Town Jazz Festival Brunch concert in WICC.

Tuesday 11 September
20.00 / The Science of Survival in the Kitchen: molecular gastronomy workshop for beginners, Lawickse Allee 13. See www.wau.nl/slg

Wednesday 12 September
20.30 / Adam’s Apples, Danish black comedy. See www.movie-w.nl

Thursday 13 September
23.00 / Double concert at Unitas: Luie hond and Mensergerjen!et. Vitamin U.

International students relax in their temporary accommodation, a bungalow at Landgoed ’t Loo holiday park. / photo GA

COMPULSORY RELAXATION IN BUNGALOWS

A group of international students is standing in front of the Forum building, a number of them carrying supermarket carrier bags. ‘If we don’t get a move on this meat will go off,’ says Birhanu Biazin from Ethiopia. The bus that will take him to his temporary housing is late. Destination: a bungalow park eighty kilometres from Wageningen.

That they would have to make such a long journey each day was not something the students had expected as they made their way to the Netherlands a few days earlier. Now they’ve finished their first working day and are waiting for a coach. ‘The shops in the park are closed by the time we get there,’ says Christopher Mahonge from Tanzania. ‘Once we get busier with our study it’s going to be a rush to get the shopping done.’

Nevertheless they are happy with the solution that the university has come up with to deal with accommodation office Idealis’ temporary shortage of rooms. Zhuozhen Sun from China sits down in the coach and explains that he stayed one night at a friend’s, but doesn’t want to abuse his hospitality. ‘I think this is a reasonable solution, although of course I

hope that things will be sorted out properly soon.’

In the seat in front of him sits Purabi from India, quietly leafing through some brochures. ‘I’m happy with the house they’ve put us in,’ she says, ‘but it’s a nuisance that we keep having to pack and unpack our things.’ In two weeks’ time they’ll move to a different bungalow park and around November they hope to have a room in Wageningen. But she’s more than happy with her PhD supervisor, Freerk Wiersum. ‘Thanks to him I have faith that things will turn out ok. He said to me: if you miss the bus you can always call me.’

As the bus drives past the Veluwe national park the driver asks if someone can count the number of people on board. ‘Eight? Is that all?’ The university had drawn up plans for seventy people. ‘Maybe the rest are in the first bus,’ he says. ‘Or in the aeroplane,’ someone suggests. After an hour’s drive the bus arrives at Landal Landgoed ’t Loo. ‘This driver’s really good,’ says Biazin. ‘This morning it took longer than an hour and a half because there was so much traffic on the road.’

The holiday houses are dotted about in

the woods; most are occupied by Dutch families watching TV. At the end of a long path, past the tennis courts, stands the house that Biazin and Mahonge are staying in. They share it with Tanzanian Josiah Katani and Pierpaolo Falcicchio from Italy. Biazin hands round Ethiopian snacks and stretches out on the sofa. The US Open is on TV. In the kitchen someone starts making supper. ‘It’ll probably be a mix of Ethiopian, Tanzanian and Italian,’ laughs Mahonge.

Everyone is clearly happy with what they are getting for ten euros a day, but Biazin still finds the distance a problem. ‘Usually I’d work through until eight in the office and then go and relax with a beer.’ Mahonge would really like to prepare some work this evening, but there’s no internet connection. Falcicchio said he’s heard that the university was going to arrange free internet access. ‘But I don’t know why it hasn’t happened yet,’ he says.

Relaxation is the only alternative. After all, the guys have to get up early the next morning, at least if they want to be on the first bus, which leaves at seven o’clock. ‘Maybe we’ll go swimming at the weekend,’ says Birhanu. / RE

CIDC LELYSTAD FINDS BLUETONGUE IN GOATS

The Central Institute for Animal Disease Control Lelystad has confirmed a case of bluetongue infection in goats.

It is the first time since the outbreak of serotype 8 bluetongue (BTV-8) in Northern Europe that the disease has been found in goats. Other ruminants are

susceptible to this sheep disease, but do not usually show symptoms. The infection has been confirmed on a goat farm in Someren, Brabant. The milk producing goats had clear symptoms, starting with lower milk production. ‘Until now we did not know for sure whether goats get clinical symptoms when infected by a

midge carrying the virus,’ said Dr Piet van Rijn of CIDC-Lelystad. An experiment in which goats and sheep were deliberately injected with the BTV-8 virus showed that goats could develop symptoms of infection. The research was done by Anoeck Backx and will be published in Veterinary Record. / JB

SNAPPED

WHO
Zahirotul Hikmah Hassan, just arrived to do a Master's in Food Safety from Indonesia. Bought a second hand bike at Biker's Oasis in the Costerweg, Wageningen.

NICE BIKE
'I like the green colour and it's light to ride. It was a hundred euros and extra for the lock and saddle bags.'

WHY A BIKE?
'Yesterday I had to arrange my residence permit, housing and other stuff. Walking everywhere was too tiring. In Wageningen you need a bike. I learned to cycle as a kid. Another Indonesian student brought me here.'

FIRST DESTINATION?
'The Central Student Administration.' / **YdH**

VHL OPERA IS COLOURFUL SPECTACLE

What started as the practical part of the Master's in Training, Rural Extension and Transformation at Van Hall Larenstein ended up being a full-blown opera on the steps next to Forum. The Valley of the Druves was one of the highlights at the opening of the new building. The dress rehearsal was on Monday 3 September.

Lilting and melancholic music and song accompany the colourful spectacle of the clash between two tribes: the Druves and the Kaneros. 'We spent six months on the production, but rehearsals didn't take up that much time. A lot went on behind the scenes,' tells Gerrit van de Linde. The VHL lecturer in animal husbandry is clad in a blue tunic and sandals, with brightly coloured stripes on his face – the marks of a Druve. 'It's great to mix with students in such a different setting, and it's a very international group.'

The opera involves a 37-strong orchestra

and 40 actors. The name of the Druves, a peace-loving tribe of farmers, is derived from the road called Droevendaalsesteeg in Wageningen. Their enemies are the Kaneros, clog-wearing hunters.

After the harvest festival and a budding romance, the Kaneros steal the Druves' harvest and kill their leader in a fight. The brave Druves fight back. Divine intervention ensures that justice is done and in the closing scene a Chinese dragon blows the opera story out. The Druves leader, VHL master's student Muchammadun Abdullah Chafidh from Indonesia, is not nervous on the eve of the big event. 'Of course you need a bit of stress, but we've practised a lot.'

Teachers and students of Van Hall Larenstein and the university as well as their children and friends all helped to make the opera possible. 'It's incredible what they managed to do in such a short

time,' was the reaction of Jos Zandvliet, who composed the music, conducts and accompanies the orchestra on his banjo. Zandvliet was called in to help, although most of the production work was done by Van Hall Larenstein people. The former artistic leader of the Dutch performance art group Dogtroep now works a lot with amateurs in community art projects. 'It's about enjoying doing things together. Every community has potential, but I've never come across so much diversity as here: people from so many different cultures, from Nigeria and Tibet to Thailand,' says Zandvliet enthusiastically. 'The opera has everything: zest for life, creation and survival of the good. But in a light and playful way, without pretensions.' / **ABr**

The last performance of The Valley of the Druves is on 8 September at 15.00 outside Forum.

PRIME MINISTER SEES GOLDEN AGE ATTITUDE IN WAGENINGEN

The Netherlands has made a virtue out of mediocrity. Students are content to just scrape through exams, businesses are not interested in growing and universities belong to the international run-of-the-mill. This was the message in Jan Peter Balkenende's speech during the opening ceremony of the academic year in Forum, the new Wageningen UR education building.

Balkenende harked back to the Dutch achievements in the Golden Age, when Dutch traders and privateers ventured fearlessly over the seven seas in search of fame and riches, and when pioneering windmill builders drained lakes and the whole world looked in wonder to the Seven United Provinces. It wasn't just trade that blossomed, but also science, said the prime minister, citing famous Dutchmen such as Hugo Grotius who laid the foundations for international law, Antonie van Leeuwenhoek the inventor of the microscope and the mathematician and astronomer Christiaan Huygens.

Returning to this century, the Netherlands is doing well, the prime minister assured the public. 'But in today's globalised world, good is not enough. You have to aim for the top.' Dutch universities and companies need to make more effort according to Balkenende. Dutch companies are far less innovative than their German competitors. Two out of three Dutch students cannot be bothered to try and get high marks. And the quality of Dutch universities is cause for concern, said Balkenende citing a headline in *de Volkskrant* national newspaper last week: 'Universities are overrated'.

Despite his criticisms, Balkenende had praise for Wageningen UR. In 2004 during a dinner with the Chinese prime minister Wen Jiabao, the latter talked in glowing terms about Wageningen to his Dutch counterpart without even being asked. 'I can tell you: there was a proud Dutch prime minister at that dinner table.' According to Balkenende, Wageningen Food Valley is one of the Dutch giants along with Brainport Eindhoven and companies such as TomTom and ASML.

Balkenende had read in the strategic plan that Wageningen UR intends to become the leading European knowledge institution, a goal that would make the Dutch forefathers proud. 'That's what we need! And the fact that students from 107 countries have chosen this university for their education proves that you're on the right track.' / **KV**

JAPAN SEEKS EXPERTS IN FOOD VALLEY

Japanese food companies are looking for functional foods experts in Wageningen Food Valley who want to set up joint cooperation between Dutch organisations and Japanese companies, the prefecture of Osaka in western Japan announced recently.

Osaka has created a fund to cover the

costs of joint cooperation agreements between organisations in Food Valley and Japanese businesses. The Japanese approached the Food Valley Society about potential partners. The Japanese initiative is in response to Japanese national policy to use functional foods to help keep the ageing population as healthy as possible, and to prevent osteoporosis, hardening of

the arteries, high blood pressure, high cholesterol, caries and stomach complaints. Small and medium enterprises in Japan are having difficulty in translating their bio-active substances into safe and appealing foods. They are looking to Wageningen for know-how on food safety, taste analysis and product design. / **WK**

ROYAL HEADGEAR/ Queen Beatrix and Aalt Dijkhuizen (right) are shown a book of tulip illustrations from the Wageningen UR Library during the opening of the new campus. After releasing a shower of green paper, the queen was given a tour of the new Forum building. While international students were keen to get a glimpse of the monarch as she left, the Dutch students were less impressed: 'All she did was press a red button.' / photo GA

In het oosten van India staan inwoners de laatste dagen in de rij om hun koeien te laten fotograferen. Met de foto's wil de regering voorkomen dat koeien naar Bangladesh worden gesmokkeld. Formeel is export van de heilige koeien verboden, maar de grote vraag naar rundvlees in het islamitische buurland heeft geleid tot een bloeiende illegale handel. Zo werden er vorig jaar ongeveer 435 duizend heilige koeien uit India gesmokkeld.

Wageningen kan een voorbeeld nemen aan Göttingen. De Duitse stad voert met veertig Nobelprijswinnaars terecht de titel 'City of Science' en heeft bovendien een spraakmakende traditie: alle promovendi zijn verplicht na hun examen het plaatselijke beeldje van een ganzenhoedster te kussen. Gänseliesel is daardoor het 'meest gekuste meisje ter wereld'. Zoiets moet bij ons toch ook kunnen met de Zaaier. Of met Blote Gerrit.

BASTIAAN

GELD

Lange tijd heb ik een baantje gehad, daarvoor had ik lange tijd genoeg geld. Ik heb ook lange tijd veel gedronken en lange tijd ging dat geld dus net zo hard weer op. Toen heb ik mijn baantje opgegeven en ben ik – half als gevolg, half voor mijn gezondheid – minder gaan drinken. Niet lang daarna ben ik gaan kraken en had ik weer een boel geld over, waardoor mijn goede voornemens hopeloos in het water vielen en – inderdaad – verzopen. Nu kraak ik niet meer, maar ik drink ook een stuk minder, oftewel ik krijg minder geld maar ik geef ook minder uit. Ik zou dus nog steeds goed uit moeten komen, zou je denken, toch? Niets is minder waar. Sterker nog, ik ben blutler dan ooit. En waarom? Ik eet karig en loop naar de Albert Heijn als iemand voorstelt ergens een bakkie leut te gaan doen. Ik heb de afgelopen twee jaar geen kleren aangeschaft, op één set nieuwe sokken na, en als ik drink, doe ik dat voornamelijk thuis of bij vrienden. En laten we eerlijk zijn: wie zich arm drinkt aan Euroshopperbier heeft hulp nodig. Maar ik ben eruit. Niet alleen ik drink minder, maar al mijn vrienden ook. En waar mijn inkomsten gehalveerd zijn, lenen of werken zij nog evenveel. En dus hebben ze klauwen geld over om allemaal 'leuke' dingen van te doen (overigens komt dat meestal neer op ergens minder drinken voor meer geld). Goede vrienden als ze zijn, vragen ze of ik mee ga. Goede vriend als ik ben, sla ik zo'n uitnodiging niet af. Bovendien houdt het excuus van de lege portemonnee geen stand: 'Ach, een bier-tje kan je toch wel betalen, en weet je wat, je krijgt de tweede van mij.' 'Dan krijg je er van mij ook één', roept de volgende. Na drie grote glazen zwaar bier lijkt je portemonnee al een stuk minder leeg dan aan het begin van de avond, en na de vierde kan dat ene rondje er plotseling wel af, dat weten die vrienden ook. Zie hier het resultaat: het befaamde stukje maand aan het eind van mijn stufi is uitgegroeid tot tweeënhalf week leven op havermout met water! Vriendschap is duur.

Bastiaan Molleman

GEEN 'STOMME DISCO' BIJ LAARPOP

'Echt vet, de feesten! En je leert alles kennen.' De eerstejaars zijn enthousiast over de introductiedagen bij Van Hall Larenstein in Velp. Maar liefst 220 nieuwe studenten namen onder de hoede van 40 mentorstudenten deel aan de introductie. Het muziekfestival Laarpop vormt het feestelijke slotakkoord.

'Al die willen te Kaap'ren varen, moeten mannen met baarden zijn. Jan, Piet, Joris en Corneel, die hebben baarden, die hebben baarden', schalt over het terrein van Van Hall Larenstein in Velp. Onder het dak van het fietsenhok staat het podium waarop de Arnhemse folkrockband Herman speelt. Zo'n twintig mensen gaan helemaal uit hun dak op de Nederlandstalige muziek en stuiteren rond op de stoep-tegels. Tientallen anderen staan toe te kijken, met een biertje in de hand. 'Erg leuk, vooral de feesten!', schreeuwt eerstejaars Bos- en natuurbeheer Sjors over de muziek heen. 'Ik heb al wel een kamer, maar kampeer hier voor de gezelligheid. Om acht uur 's ochtends opstaan is wel minder. Tijdens de excursie op de Veluwe liep ik met een kater door het bos.' Eerstejaars Tuin- en landschapsinrichting Eddy heeft vooral moeite met de harde muziek waarmee iedereen wordt gewekt. 'Maar de koffie en het ontbijt maken alles goed. Wat ik het leukste vond? De sportdag. En het kamperen. Ik slaap bij deze twee mooie dames.' Hij stelt Mary en Maartje voor. Ze beginnen met dezelfde studie als Eddy. De introductie vinden ze gezellig en de 'opleidingsgerichte excursie' de moeite waard. Maar ze vinden het jammer dat iedereen in vaste groepjes met elkaar optrekt. Het maakt Maartje en Mary niet uit dat er veel jongens studeren bij de hogeschool in Velp. 'We hebben broers, dus we zijn het gewend. Bovendien zijn we allebei tom-boys', zegt Mary. Jessie ziet het overvloedige manvolk als een kans. 'Mooi toch? Meer keuze!', lacht

De introductiedagen in Velp werden afgesloten met muziekfestival Laarpop. / foto JB

ze. Alhoewel het gehalte leuke jongens haar tegenvalt. 'Ik had meer alternatief volk verwacht. Laarpop is wel heel gaaf trouwens. Leuke muziek, mensen en sfeer. Het minst leuk vind ik die jongens van Quercus, en vooral die kutmuziek die ze draaien. Zelf ben ik lid geworden van Arboricultura. Min of meer gedwongen; ik was bezopen.' Ook Bos- en natuurbeheerders in spé Jelmer, Joris en Tim genieten volop van Laarpop. Jelmer is opgelucht, na 'al die stomme discomuziek' die ze de laatste dagen moesten aanhoren. Van Joris en Tim mag er best wat minder gefeest worden tijdens de introductie. Vooral omdat je niet eens eerder weg mocht, als je naar je tent wilde. 'Kinderachtig!', luidt hun oordeel. Wat afzijdig van het feestgedruis zit Cle-tus in de grote hal naar zijn mp3-speler te luisteren. 'Dit is niet echt mijn muziek', zegt hij over de snoeiharde klanken van psychobillyband Milwaukee Wildmen. Hij is twee weken geleden van het Caribische eiland Saint Lucia aangekomen om Land-en watermanagement te studeren. Met een groep van 21 internationale studen-

ten volgt hij een apart programma. 'De introductie is een goede manier om hier wegwijs te worden en het ijs te breken. Maar het zou beter zijn als de internationale en Nederlandse studenten samen aan de activiteiten deelnemen. Nu blijft iedereen nogal op zichzelf. Vorige week deed ik met de introductie in Wageningen mee aan de sportdag. Daar zat ik in een groep met alleen maar Nederlanders. Dan maak je vanzelf contact.' De Wageningse Killer Bananazz vormen met hun swingende surfmuziek de slotact van de introductie. Wat rest, is tevredenheid. Chris van Vooren, coördinator van de Velpse introductiedagen en docent landmeten en AutoCAD, is enthousiast over het verloop én de samenwerking met de studentenverenigingen. 'Arboricultura en Quercus hebben hun taken perfect uitgevoerd. Petje af!' Tips van introductiegeangers voor volgend jaar: zorg dat iedereen sneller aan de beurt is met eten en het barbecuevlees beter doorbakken is. Geen harde disco-muziek, geen verplichte feesten, en langer uitslapen. / ABr

BESTUUR THYMOS COMPLEET

Wageningse studenten kunnen dit jaar ook weer meedoen aan diverse competities en sportevenementen. Het bestuur van sportstichting Thymos is compleet.

In juni stond de studentensport op de tocht, omdat toen pas drie van de zes bestuursfuncties vervuld waren. Maar op het laatste moment heeft Thymos toch nog genoeg bestuursleden gevonden. De sportstichting organiseert onder meer de Rabo interne competities knutsbal, futsal, veldvoetbal en unihockey, en evenementen als wintersport en zweefvliegen. Daarnaast behartigt Thymos bij universitair sportcentrum De Bongerd de belangen van studenten die in een vereniging of individueel willen sporten. / YdH

ARBORIAANSE SPELEN

Tachtig leden van studentenvereniging Arboricultura in Velp, onder wie dertig eerstejaars, feestte na de introductieweek bij Van Hall Larenstein nog een weekendje door. In ruil voor hun verblijf op het terrein van Staatsbosbeheer Beek & Dal in Renkum hebben de studenten een jong eikenbos omgezaagd en takkenwallen gemaakt. 'Deze nieuwe locatie is goed bevallen', vertelt Frank Zenhorst. 'We sliepen met z'n allen in een enorme circustent en 's avonds was er een groot kampvuur.' Na het werk konden de leden de nog resterende energie kwijt bij 'oud-Arboriaanse spelen' zoals komkommersjoelen, tamponslingeren en vrouwsjouden. / ABr, foto Arboricultura

Een nog betere pr-stunt is bedacht door Trondheim. De Noorse stad geeft iedereen die er een paar jaar komt studeren ‘liefdesgarantie’, oftewel de verzekering dat je minstens één keer verliefd wordt tijdens je verblijf. Helaas heeft ook deze garantie kleine lettertjes. Zo wordt wel een eigen inspanning verwacht: goed gedrag, een goede hygiëne en verplicht flaneren op de Nordre gate.

Het Vlaams Belang zal er nog niet gerust op zijn, maar de Vlaamse Visserij Vereniging heeft met klem het gerucht ontkent dat Vlaamse garnalen in China worden gepeld. Een woordvoerder snapt ‘niet goed wie dat bericht de wereld heeft ingestuurd’. Toegegeven, zegt hij, de schaaldieren worden wel in Marokko gepeld, want ‘hier pellen zou de garnalen tien keer duurder maken’. Maar ze zijn gegarandeerd ‘gevangen door Vlaamse vissers’.

De mysterieuze dood van zo’n 2500 kamelen in Saoedi-Arabië is veroorzaakt door een insecticide. De boosdoener is een handelaar in diervoeders die opgeslagen zemelen uitbundig behandelde met een bestrijdingsmiddel. Het vergiftigde voer werd later doorverkocht aan kamelenkwekers. De massale sterfte die volgde, vormde vanwege de rottende kadavers zelfs een bedreiging voor de volksgezondheid.

PAALDANSEN ZONDER EROTIEK

Het centrum van alle aandacht is een wiebelige paal op een metalen podium van twee bij twee meter. Voorafgaand aan de maandelijkse disco in de Wilde Wereld geeft de Homogroep Wageningen vandaag een lesje paaldansen. ‘Het is eigenlijk *pole fitness*’, zegt workshop-leider Pieter Blokker. ‘Paaldansen is erotisch, en dit is meer als turnen.’

Rond de wiebelige paal, waarvan de bovenkant niet is vastgemaakt, staan op zaterdagavond 1 september zo’n tien mensen op hun beurt te wachten om de bewegingen van Pieter na te doen. ‘Dat is veel te moeilijk’, zegt iemand, ‘dat kan ik echt niet.’ Pieter droogt intussen de paal af met een handdoek, vanwege al die zweet handen. Even later, met enige aanwijzingen, lukt het zijn leerling toch om een sierlijke draai te maken. Er klinkt applaus uit het publiek. ‘Dat was geil, Cor.’ Pieter is voorlopig de enige student op de dansvloer. Maar over zijn studie wil hij niets vertellen. Liever heeft hij het over zijn sport. ‘Die paal staat bij mij gewoon op het balkon’, zegt hij. ‘Daar oefen ik ook, sinds vier maanden. Ik ben gevraagd om mee te doen aan de Nederlandse kampioenschappen *pole-fitness*.’ Dat er echt getraind moet worden om de acrobatische bewegingen te kunnen maken, merkt ook Edwin Luijks, voorzitter van de Homogroep. Met twee man ondersteuning lukt het hem om de zwaartekracht te overwinnen, en

ondersteboven te hangen aan de paal. Edwin, afstudeerd plantenwetenschapper en bioloog, vraagt zich af of er vanavond nog studenten komen. ‘De feesten van de Homogroep staan open voor iedereen, studenten en niet-studenten, homo’s en hetero’s’, vertelt hij. ‘Nederlandse studenten komen zeker ook, maar er zijn er nog maar weinig lid. We hebben op dit moment wel veel buitenlandse studenten die lid zijn, misschien wel een stuk of twintig.’ En inderdaad, wanneer later op de avond de eerste studenten binnenkomen, zijn het buitenlanders. Met een drankje in hun hand kijken ze glimlachend naar het schouwspel bij de paal. Sebastiaan uit Wenen is net een week in Nederland. Zijn achternaam geeft hij liever niet. ‘Ik weet niet hoe het klimaat voor homo’s is in Nederland.’ Hij kijkt even naar de bar, en zegt dan: ‘Bij ons in de gayscene zie je trouwens nooit mannen van boven de vijfendertig samen met jongeren.’ De andere student houdt zijn naam én herkomst liever geheim. ‘Ik zou willen dat mensen me eerst leren kennen als persoon’, zegt hij. ‘Homo zijn verandert namelijk niet hoe ik ben.’ Dan verandert de muziek in iets mystieks, en betreedt Pieter de dansvloer. Gekleed in een sari en met zijn lange haren los begint hij aan een buikdans. Niet lang daarna zweeft hij bovenin de paal, vastgeklemd aan zijn benen, ondersteboven, en zonder handen. Applaus volgt. De disco kan beginnen. / RE

Een bezoeker van de homodisco waagt zich aan ‘paalfitness’. / foto MW

HET ECHTE WERK

ALTIJD EEN KWARTIER TE LAAT

Martine Hoogsteen, derdejaars Plantenwetenschappen, heeft onlangs vakken gevolgd aan de Kenyatta University in Kenia. Allemaal op het gebied van *community development* en *resource conservation*. Aan haar bachelorscriptie zou ze ook werken, maar daar is niks van terecht gekomen.

‘Ze hadden me niet verteld dat de literatuurstudie die ik zou doen al door iemand anders gedaan was. Dus ik heb alleen vakken gevolgd. Ik bleef er een heel semester, wat daar drieënhalve maand duurt. Ik had een appartementje op de campus. De universiteit ligt net buiten de hoofdstad Nairobi, waar ik best vaak kwam, bijvoorbeeld om te eten. In de kantines van de campus was het eten namelijk steeds hetzelfde: kool, bonen, rijst en ugali, een gerecht van tarwemeel. Ik ging nooit alleen maar altijd met Keniaanse vrienden. Want de stad is erg onveilig. Als je er heen wilt, dan kan je het beste tussen tien uur ’s ochtends en vijf uur ’s middags gaan. Daarna loop je kans om twee uur stil te staan in de file en overvallen te worden. Eén keer durfde ik niet meer terug te gaan naar de campus, toen ik hoorde dat er een meisje was verkracht en vermoord. Maar op zich, als je weet waar je moet zijn, valt er wel te leven met de spanning. Ik ben dus ook gewoon op safari geweest. En ik heb vrijwilligerswerk gedaan bij een opvangcentrum voor straatkinderen,

waar ik les heb gegeven in wiskunde. Mijn eigen onderwijs was wel anders dan ik van Nederland gewend was. Tijdens de achttien uren college in de week was ik vooral letterlijk aan het noteren wat de docent dicteerde. Wat ik verder allemaal moest doen, kreeg ik meestal van andere studenten te horen, en niet van de professoren. Die vertrokken na een college vaak meteen uit de zaal. Daarom ging ik ook altijd voorin zitten; dan kon ik soms nog iets vragen. Van studenten hoorde ik eens een dag van tevoren dat we op excursie zouden gaan. We kregen toen allemaal 250 shilling, ongeveer drie euro, waarvan we zelf een hotelkamer moesten huren. Halverwege het semester stond ik trouwens nog steeds niet geregistreerd voor mijn vakken. En veel voorzieningen ontbreken er. Er zijn weinig computers, dus verslagen schreef ik gewoon met de hand. Informatie die ik nodig had om een verslag mee te kunnen schrijven was moeilijk te vinden. Maar dat stimuleerde mij wel om dingen gewoon aan mensen te vragen. Zo leerde ik de cultuur tenminste beter kennen. Ik had me vooraf ook voorgenomen om gewoon te doen wat de *locals* doen. Zelf had ik bedacht om met groepswork altijd een kwartier te laat te komen. Dan wachtte ik vervolgens vijf minuten, en als er dan iemand kwam opdagen, kon ik zeggen dat ik al twintig minuten had gewacht. Als er niemand kwam, dan had ik eigenlijk maar vijf minuten verspild.’/ Richard Esser

De Nederlandse Dwergautoclub vierde afgelopen week haar 25-jarig bestaan met een lustrumbijeenkomst op de Twentse campus. De club is namelijk in 1982 door UT-alumni opgericht. In Enschede werd daarom nu een grote parade gehouden van BMW Isetta's, Messerschmitts, Daffs, Goggomobils, Kleinschittgers en Velorexen. Waarin een kleine universiteit groot kan zijn.

De pas overleden Amerikaanse vastgoedmiljonair Leona Helmsley heeft haar hond Trouble twaalf miljoen dollar nagelaten, terwijl twee van haar vier kleinkinderen zijn onterfd. Genoeg reden voor de New York Post om haar een *rich bitch* te noemen. Het achtjarige teefje Trouble, een witte Maltheser, is een bijtgrage lastpak, claimt een voormalige huishoudster. Zij zou door de beten blijvende zenuwschade hebben opgelopen aan haar rechterhand. Trouble kan een schadeclaim verwachten. / GvM

PRIKBORD

prikbord@cereales.nl

VOOR JE MOOISTE FOTO, JE EERSTE VERHAAL, JE EIGEN CARTOON

GET FREAKY

'Aspirant-leden leefden zich afgelopen week uit tijdens de zonnige VIT met het thema: Get Freaky!', mailt de VIT-cie van jongerenvereniging Unitas. 'Op een luxe kampeerboerderij in Otterlo maakten ze absurde kunst, hielden vervechten en raceten met zelfgebouwde voertuigen. Ook waren er workshops die een indruk gaven van wat de jongerenvereniging te bieden heeft, zoals dj'en, zeefdrukken, tappen, lichttechniek, koken en theatersport.'

EEN LESJE ANARCHISME

Bruto Internationaal Geluk, solidair lichaamsmateriaal en een workshop Anarchist Black Cross. Weet je al waar het over gaat? Wat dacht je van Longo Maï, Food not Bombs en vrije coöperatie? Over al deze dingen kon je deze week iets te weten komen tijdens het Anarchisme Festival dat in Wageningen werd gehouden.

Anarchisme betekent letterlijk: waar niet overheerst wordt. De anarchist streeft dus na dat niemand macht heeft over een ander, maar dat iedereen met elkaar samenwerkt en zo zijn vrijheid én gelijkheid kan behouden. Hier werd dieper op ingegaan tijdens de voorstelling en discussie over vrije coöperatie, maandag 3 september. Met twee bezoekers was de opkomst niet overweldigend, maar de discussie was er niet minder om. In het begin leek het een heel lange avond te gaan worden. De theorie van vrije coöperatie is ontzettend droog en werd in half vertaald Duits voorgelezen, begeleid door een analoge sheetpresen-

tatie in nauwelijks leesbaar Duits. Het komt erop neer dat alle mensen qua werk-niveau gelijk worden gesteld en dat iedereen over alles kan en mag onderhandelen. Dat een bouwvakker hetzelfde aanzien krijgt als een docent en dat hij kan ophouden met werken zonder daar voor te hoeven boeten. Met een lekker kopje biologische thee werden de bezoekers scherp gehouden en kwam de discussie op gang. Over de vraag hoe effectief een organisatie kan zijn als er steeds wordt onderhandeld. Of iedereen in staat is en zin heeft om te onderhandelen. Of ons maatschappelijke stelsel zoals het nu is moet blijven bestaan omdat het er nou eenmaal is. Hoewel het allemaal wat moeilijk te plaatsen is in de context van het dagelijks leven wordt één ding duidelijk gemaakt: dat militaire en economische macht sterk met elkaar verbonden zijn en dat de economische macht over mensen veel onzichtbaarder is. En dat (deze) anarchisten zich daar juist van los willen maken. Pfff. / Nicolette Meerstadt

